

RADIOCOMUNICATII

"RADIOAMATORISM"

12/97

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE FEDERAȚIA ROMÂNĂ DE RADIOAMATORISM

The Staff RCS would like to wish you and your family Season's Greetings and a very Happy New Year! We hope that 1998 will be a better and more prosperous year for all.

La multi ani!

Cu ocazia implinirii a 7 ani de activitate, felicităm sincer firma **CONEX Electronic SRL**. Prin puterea de muncă, efortul și calitățile manageriale ale lui **Costel Mihalache - YO3GDS**, această firmă s-a impus și dezvoltat în cadrul societăților comerciale ce activează în domeniul electronicii.

Pe lângă un magazin modern și bine aprovizionat, **CONEX Electronic** a început de curând să realizeze o serie largă de KIT-uri, iar nu peste mult timp va edita o revistă destinată electroniștilor amatori, revistă intitulată **CONEXIUNI**.

În cadrul firmei există și un radioclub bine dotat, având indicativul **YO3KYC**. De fapt pe lângă Costel Mihalache, găsim aici și alți radioamatori autorizați (**Ilie Mihăescu - YO3CO** și **Daniel Marinescu**).

CONEX Electronic a sprijinit în permanență federația noastră în realizarea și difuzarea revistei, precum și la premierea câștigătorilor unor concursuri.

Urăm și pe mai departe succes, prosperitate, putere de muncă și multă sănătate domnului **Costel Mihalache**, precum și întregului său colectiv, colectiv format astăzi din 20 de oameni deosebiți.

COMISIA DE TELEGRAFIE DIN " OVSV"- AUSTRIA

Telegrafia este cea mai veche și tradițională formă de comunicare a informațiilor. Din păcate însă aceasta a luat sfârșit în urmă cu câțiva ani la majoritatea serviciilor de comunicații (navale, aeriene și comerciale). Dacă însă zeci de mii de radioamatori din toată lumea mai consideră și azi manipulatorul telegrafic ca un instrument de neânlocuit al hobby-ului lor, aceasta nu se datorează numai unei nostalgie după timpuri apuse, după cum se cunoaste f. bine, acest mod de lucru permite, folosind mijloace relativ simple stabilirea de legături la mare distanță chiar și în condiții proaste de propagare. Pentru a veni în întâmpinarea tuturor telegrafistilor și a celor care poate vor să devină din nou telegrafisti, adunarea generală a OVSV din 24 mai 1997 a hotărât crearea unei comisii de "Telegrafie". Ca multe alte cluburi de telegrafie și grupe interesante în acest mod de lucru, comisia de Telegrafie al OVSV dorește să încurajeze radioamatorii să utilizeze că mai mult cw și să contribue la popularizarea radiotelegrafiei; de asemenea este interlocutorul IARU pentru orice probleme privind cw, și desigur va fi reprezentat cu loc și vot în High Speed Telegraphy Working Group (IARU HST-WG). Ca prim pas pentru a motiva că mai mulți radioamatori să scoată la iveală manipulatorile lor prăfuite (pe care poate că le-au folosit ultima oară la examenul pentru autorizare), micul nostru grup de lucru, compus din ing. Hanno Jax OE1JJB, Herbert Lafer OE6FYG și cu mine, am hotărât să organizăm o întrunire mai întâi lunară, în banda de 80 metri și anume în fiecare primă zi de vineri din fiecare lună începând cu orele 19 ora locală (deci înainte de începerea programului Tv principal de seară) cu începere de la 01 aug. 1997 pe Qrg 3575 +/- QRM. Toti sunt invitați să participe și fiecare cheamă la viteza la care poate transmite. Noi vom încerca să răspundem la aceiasi viteză, la nevoie se va apela la QRS (invitație la transmitere la o viteză mai mică). Nu contează dacă la început se vor efectua numai QSO-uri minime (control, nume QTH), plăcerea de a sta la tacăle vine de la sine odată cu timpul. În plus prietenii telegrafiei se pot reuni într-o grupare de interes comun-OE-CW-G. De asemenea se institue de o manieră că mai simplă, și un frumos certificat de membru. Primirea acestui certificat este legată de capacitatea de a transmite la o anumită viteză, dar condițiile sunt în mod intentionat simple, căci toate acestea constituie doar un catalizator pentru a trezi interesul "ne-telegrafistilor" și noi dorim ca telegrafistii OE să devină cunoscuți.

1 - Cerere pentru primirea în OE-CW-G.

2 - Pentru radioamatorii OE dovedă că sunt membri în OVSV (copie după chitanță de achitare a cotizației anuale)

3 - Trimitere a 20 QSL care să dovedească efectuarea de legături în cw cu stații din țară sau din afara țării. (se admit desigur și fotocopii)

4 - O legătură valabilă la skedurile noastre de vineri, fie cu OE1JJB - OM Hanno, fie cu OE6FYG - OM Herbert, fie cu mine (OE4CSK - OM George)

5 - Pentru acoperirea costurilor de tipărire, ambalare și expediere, se vor adăuga 120 - os (pentru cereri din străinătate 8 IRC); nu mai există alte costuri ca de ex. taxa de membru sau altele.

In viitor, pentru prietenii telegrafei de viteză (presupunând că există un interes corespunzător) se va înființa și un OE-HSC. Indicații privind condițiile de admisie vor fi elaborate de către comisie. Pentru orice propuneri dar în special pentru oferte la o conlucrare activă, m-ar bucura mult și vă rog să-mi scrieți la adresa:

Dr. Georg Csapo; Neuberg 346, 7535 St. Michael, AUSTRIA

Cu ocazia Anului Nou și a sărbătorilor de iarnă, urăm un sincer "LA MULTI ANI!" și multă sănătate, tuturor colaboratorilor și cititorilor noștri. Sperăm într-o bună colaborare și pentru anul ce vine!

ISRAEL'S 50th ANNIVERSARY AWARD

Israel Amateur Radio Club anunță o activitate specială pentru a marca aniversarea a 50 de ani de la crearea statului Israel. În acest sens radioamatorii din întreaga lume sunt invitați să realizeze în perioada 1 ianuarie - 1 mai 1998, căt mai multe QSO-uri/recepții cu stații din Israel. Ziua de 1 mai 1998 este "Israel's 50th Independence Day".

Pentru a onora membri fondatori I.A.R.C. denumiți "Pioneers", aceștia vor folosi în această perioadă un indicativ special: 4X50. Stații speciale vor comemora membri fondatori care între timp au început din viață. Acestea vor folosi prefixul 4X50, iar după sufix caracterele: /SK, ex. 4X50BX/SK.

Fiecare QSO cu o stație membră IARC = 1 punct, iar fiecare QSO cu o stație "Pioneers" = 5 puncte. Nu are importanță banda sau modul de lucru.

Pentru obținerea diplomelor sunt necesare următoarele punctajele:

Basic 50 puncte incluzând 2 stații "pioneer"

Bronze 100 puncte incluzând 4 stații "pioneer"

Silver 150 puncte incluzând 6 stații "pioneer"

Gold 200 puncte incluzând 8 stații "pioneer"

Platinum 250 puncte incluzând 10 stații "pioneer"

Pentru SWL se cer aceleasi condiții, dar se cere extras de log cu datele principale ale ambelor stații receptorionate.

Se va acorda medalia specială "Israel State Medal" primelor 3 stații, care vor acumula cele mai multe puncte, din fiecare Regiune IARU. Logurile se vor expedia la I.A.R.C. Award Manager până la 30 iunie 1998. P.O.Box 17.600 Tel Aviv 61176

Joseph Obstfeld 4X6KJ - Președinte de onoare al I.A.R.C
Tel/fax 972/3 534 6049 E-mail: joseph@shani.net

Cuprins

YO3RD LIVIU MACOVEBANU	1
Atenă DELTALOOP verticală	2
DE CE NU SUNT ȘI MAI SCURTE UUS ROMÂNESTI?	2
Diodele și distorsiunile de intermodulație ale receptoarelor	3
VOX-COMPRESOR	5
"MONSTRUL", UN DELTA - LOOP CU 2 EL. PTR. 3,5 MHz	6
RECEPTOR CU CONVERSIE DIRECTĂ	10
AMPLIFICATOR LINIAR PENTRU BANDA DE 2M	12
AMPLIFICATOARE DE PUTERE DE RADIOFRECVENTA	14
DIVERSE	16
AMPLIFICATOR AUDIO 10 W	17
YODXCLUB	18
"CUM SE CUMPĂRĂ O ANTENĂ MODEL 14AVQ"	18
CALENDAR COMPETITIONAL - 1998	19
PAGINI DE ISTORIE	20
REVISTA REVISTELOR	22
PRIMA VL DE EMISIE SI RECEPȚIE PE US DIN ROMÂNIA	22
VALEA CĂLUGĂREASCĂ	23

Abonamente pentru Semestrul I - 1998

- Abonamente individuale cu expediere la domiciliu: 15.000lei
- Abonamente colective: 12.500 lei

Sumele se vor expedia în contul FRR: Trezoreria Sector 1 București 50.09.4266650, menționind adresa completă a expeditorului.

RADIOCOMUNICATII SI RADIOAMATORISM 12/97

Publicatie editata de FRR; P.O.Box 22-50 R-71.100

Bucuresti tlf/fax: 01/615.55.75.

Redactor: ing. Vasile Ciobanita - YO3APG

Tehnoredactare: stud. George Merfu - YO7LLA

Tiparit BIANCA SRL; Pret: 1800 lei ISSN=1222.9385

YO3RD LIVIU MACOVEANU

- partea a-II-a -

Această unitate avea atunci, atât secții de producție (două - Calea Rahovei; una Cățelu) - unde se fabricau stații de amplificare, letcoane, etc., dar și un serviciu de Service, care î-a dat lui Liviu multă bătaie de cap în special datorită multiplelor reclamații venite de la clienti. În fiecare vineri, Liviu trebuia să rezolve sute de cazuri diverse. De ex un depanator radio, chemat de o clientă nevăzătoare să-i verifice aparatul de radio, a comis și un viol.

Deși conduceră UCECOM s-a opus mult timp, Liviu și-a luat transferul după 6 luni și ajutat de bunul său prieten Florin Tanărescu, să angajat la 1 mai 1976, la ICPE în Laboratorul de Electroceramică. Deși primea mai puțin cu 400 lei lunar, era încântat. Lucra în domeniul materialelor piezoelectrice - realizând chiar și capse pentru bombe. Va lucra aici 7 ani, adică până în 1982, când în urma unui infarct este internat la Elias. După sase zile, face o puternică paralizie pe partea stângă (ochi, față, mână, sold și picior) din care nu-și va mai reveni complet niciodată și care-i va determina pensionarea. Si astăzi de fapt tot pentru un nou accident vascular este internat în spital.

In locuința actuală din Aurul Vlaicu 138 s-a mutat în 1945 după ce s-a căsătorit.

In 1965 a fost primul Maestru al Sportului din domeniul Radioamatorismului. Prin anii 1950 - 60 era prezent pe primele locuri în aproape toate concursurile naționale și internaționale de radioamator.

De ex. în 1963 la OK DX a ieșit pe locul II din cca 7000 de participanți. Pe primele locuri erau numai stații sovietice.

Are 20 de brevete de invenție. Primul a fost făcut când, student fiind, facea parcă la Standard Telefon - azi Electromagnetica. A constatat că membrana capsulelor de microfon se facea din cărbune (o plăcuță cu grosime de cca 0,2 mm), ceea ce determina multe rebuturi, cărbunile fiind deosebit de casant. Face o serie de experimentări, metalizează pe una din fețe o serie de foile din mică și realizează o membrană mult mai fiabilă și care permitea fabricarea unor capsule mai sensibile. Chiar și frecvențele înalte erau redată mai bine. Încercările sale, declanșează cercetări în fabrică și specialistii găsesc soluția membranelor metalice, soluție care se folosește și azi.

Experimentarea și verificare practică a ideilor teoretice, a fost creuzul său toată viața. Si astăzi casa îi este plină de diferite aparate, oscilatoare de putere, instalații pentru electrolize, pendule, lunete etc. Toate au servit la mii de teste și încercări. La IDT a publicat multe lucrări de specialitate.

Cu Revista Magazin a colaborat 23 de ani (1958 - 1992), scriind peste 2000 de articole.

La Televiziune a realizat peste 250 de emisiuni, în special perioada decembrie 1958 - 1982. Toate în direct.

Patruzeci și cinci dintre acestea au fost realizate în perioada 1963 - 64 la Muzeul Tehnic - Dimitrie Leonida. Facea căte 3 repetiții, era un chin, trebuia să-și memoreze scenariile pe care și le scria singur. Studioul TV era atunci în str. Moliere. Prin 1965 a tăinut timp de un an, Universitatea Tehnică, care reprezenta în fond un curs de Electronică pentru Tineret. Avea atunci 2 emisiuni săptămânale, fiecare de căte 30 minute. Toate acestea au atras spre electronică numeroși tineri. La acestea se adăugă colaborarea cu Radioul (1957 - 1982), precum și cu numeroase publicații și ziar. A scris totdeauna cu ușurință dar și cu rigoare. L-a ajutat cultura sa multilaterală, dar și o memorie organizată și prodigioasă.

Una din lucrările sale valoroase, actuală și azi, rămâne Aparate de Emisie și receptie de Unde scurte și Ultrascurte, apărută în 1958 la Ed. Tehnică. Avea contract cu această editură pentru o lucrație de cca 10 coli tipografice. Tot amâna acest contract din lipsă de timp. Avea nevoie de bani și alte colaborări se plăteau imediat. Primeste un ultimatum de la redactorul sef, își aranjează un concediu medical și timp de o lună jumătate scrie continuu, căte 10 - 12 ore pe zi. Realizează 525 de coli mari și peste 300 de desene, din care rezulta peste 20 de coli de tipar. Încep târgurile și rămân până la urmă cele 17 coli care au văzut lumina tiparului. Carte este extraordinară. Si astăzi după 40 de ani se mai poate folosi. Cred că este una din cele mai utile și mai bine scrise cărți în limba română destinate radioamatörilor. Cartea avea 345 de pagini și era structurată în două părți.

Prima parte trata problemele generale: rezistențe, condensatoare, inductanțe și circuite oscilante, tuburi electronice.

Partea a doua, structurată pe 8 capitole, cuprinde:

- Receptoare de unde scurte,
- Emetitoare de unde scurte,
- Surse de alimentare electrică,
- Antene pentru unde scurte,
- Receptoare de unde ultrascurte,
- Emetitoare de unde ultrascurte,
- Antene pentru unde ultrascurte,
- Aparate de măsurări.

Bibliografia era de asemenea impresionantă, cărți germane, franceze, rusești, românești, multe Handbook-uri ale ARRL, toate revistele din țările socialiste dar și din Austria, Franța, Italia, colecția de QST (1950 - 1957), diferite cataloge și prospete de aparatură.

S-au mai scris cărți pentru radioamatori. Au făcut-o cu mult talent și: YO3GK, YO2CJ, YO3EM, YO3CV, YO3UD, YO3CO, YO3APG, YO3FGL, YO5AVN YO7AOT, YO7DJ, etc, dar parcă această carte rămâne, cel puțin pentru mine, un exemplu de claritate și informație.

Liviu era prezent cu articole în acea perioadă, aproape în fiecare număr al revistei Radioamatör. Dacă luăm câteva exemplare la întâmplare găsim articole ce acoperă o plajă largă de subiecte:

Ex. - Emitter de 50 W - Nr. 3/57, Schema este utilă și astăzi, pentru cei care doresc un Tx de US care să lucreze CW în US și să folosească numai 4 tuburi,

- Fideri pentru antene de emisie * - recepție nr. 4/57
- Despre tehnica undelor ultrascurte, nr. 5/57, 6/57, 7/57
- Receptoare de tip superreactie nr. 8/57
- Receptoare superreactie cu ARF nr. 10/57

Un articol deosebit găsim în Radioamatör nr. 8/57. L-a semnat împreună cu Ovidiu Olaru, pe atunci redactor la această revistă. Este povestea întâlnirii pe calea undelor și mai apoi "In video" cu DM2ACB, care lucra cu indicativul DM5MM/MM, pe navă "Wilhelm Peck" care plecase din Greifswald spre Odesa. Prezentăm QSL-ul stației DM5MM/MM și o fotografie realizată în portul Constanța. Să reținem că în acea perioadă era ceva deosebit să te întâlnești cu un radioamatör străin. YO3RD și YO3RF

Trei prieteni: George - YO3RF; Heinz - DM2ACB și Liviu - YO3RD

au avut curajul să o facă. Acasă la București, nea Ionel Pantea - YO3RI, lucră cu stația lui Liviu, înținând în permanentă legătura cu cei de la Constanța.

Revenind la publicații, amintesc o altă carte deosebită scrisă de Liviu în acea perioadă. Este vorba de: "Îndreptar Radio" - Editura Tehnică - 1959, 204 pagini deosebit de interesante.

De fapt cărțile scrise de Liviu sunt numeroase și simpla lor enumerare este dificilă. Multe au avut intenția de a populariza în rândul tineretului cunoștințe și pasiune pentru tehnică. Așa au fost de exemplu:

- "Ce este televiziunea?" Ed. Tineretului - 1963 - 308 pagini.
- "Construiți și reparați singuri" Albatros - 1973 - 271 pagini.

În EDitura Ion Creangă a publicat de asemenea numeroase lucrări, dintre care amintim:

- "Prietenul meu electronul" - 1975
- "Automobilul" - 1975
- "Energia atomică" - 1976
- "Tele...cuvântul magic" - 1977. Aceasta s-a tradus și în limba germană sub titlul "Das magische Wort"
- "Puterea aburului" - 1979.

În colaborare cu Ion Basgan și Jianu Ionel, va publica în 1966 la Editura Tehnică o monografie documentară de 207 pagini, despre viață și opera lui George Constantinescu. Peste ani, mai exact în 1997, fundația Basgan îi va oferi lui Liviu un premiu de 1 milion de lei și titlu de Membru de Onoare.

Preocupări și au avut și pentru literatura SF. Astfel, în colecția povestirilor științifico fantastice a publicat câteva nuvele, dând dovadă de multă imaginație și talent. Amintim în acest sens: "Castelul cu stafii" sau "1 Giant I - Radu Nor, Lumina vie" etc.

Lucrând la Institutul pentru Protecția Muncii a publicat numeroase lucrări de specialitate, ca de ex.:

- "Construcția dispozitivelor de protecție electronică pentru calandre și valuri" IDT - 1958 - 66 pagini.
- "Dispozitive de protecție cu celule fotoelectrice" - IDT - 1958 - 111 pagini.

Lucrarea "Protecția muncii în meseria de electrician" apărută la Ed. Didactică s-a publicat în numeroase ediții: 1969, 1970 și 1972.

Pentru radioamatori a colaborat la Sport și Tehnică, Tehnium și revista noastră.

A fost multă membru în Comitetul și Biroul Federal, sprijinind constant activitatea noastră. După pensionare, datorită greutății cu care se deplasează, nu a mai ieșit ușor din casă. Colaborează însă la diferite publicații tehnice sau ziar. Neavând o antenă bună pentru 80m și nici echipament pentru 2m, lumea a început încet, încet să-l uite.

Timpul nu iartă pe nimeni. Mulți dintre prietenii și colaboratorii săi au părăsit această lume. Tot mai puțin radioamatorii îi trec pragul. După Revoluție, un ajutor deosebit primește de la Călin Rosetti - YO3RA. Acestea îl dotă cu un transceiver modern. Astfel alături de celebrul său RIG săt acum un transceiver modern. Astăzi îl dorim sănătate, să parăsescă că mai repede patul de spital, pentru ca semnalele sale telegrafice caracteristice, să străbate din nou eterul.

YO3APG

Liviu în 1997

CUMPĂR Stații portabile cu comutatoare decadice, gen IC2E, CT-1600, KV-90 etc și receptoare militare (și/sau) emițătoare de unde scurte (funcționale) - Mihai - YO3III - tel. 01/627.79.52

Atenă DELTALOOP verticală.

Are aceleași caracteristici ca ale antenei Quad: impedanță 100 Ohm, câstig 1 dB, unghiul mic de plecare care este avantajos pentru legături DX. Practic nu este influențată de către construcție sau de catre capacitate din apropiere (aflate lateral). Se poate monta la mica distanță de sol, poate fi alimentată în orice colt sau la jumătatea oricarei laturi, poate avea orice formă. Avantajul antenei deltaloope fata de quad, este că nu are nevoie decat de 2 puncte de prindere.

Dacă este confectionată din conductor izolat, nu mai necesită decât 2 izolatori la colturile superioare, la care se poate chiar renunța dacă izolația firului este corespunzătoare. Defecte: Este ceva mai gălăgioasă decât dipolul, datorită dimensiunii pe verticală.

Deasemenea, în cazul antenei pentru bandă de 80 m, dacă se alege forma de triunghi echilateral, înălțimea de prindere este mare însă dacă se optează pentru forma de triunghi isoscel propusă mai jos, acest inconvenient este înălțat. Totodata scade și zgromotul. Aceasta este și ceea ce m-a îndemnat să scriu acest articol. Am avut prilejul de a monta o antenă deltaloope verticală pentru banda de 80 de metri.

Detalii constructive: Conductor Cupru lițat izolat cu polietilenă (coborare de antenă radio), 2 izolatori nucă românești. Antena este suspendată cu silet din fir plastic. Fider din conductor lițat de 1 sau 1,5 mm, torsadat larg cu impedanță de cca. 160 Ohm. Balun 1/4 montat în statie.

Deoarece nu dispuneam de spațiu suficient am fost obligat ca în loc de triunghi echilateral să adopt forma de triunghi cu înălțime mică.

Am experimentat întâi o antenă deltaloope în banda de 10 m, pentru a ma convinge că forma necesară a triunghiului era acceptabilă din punct de vedere al coeficientului de unde staționare. Apoi am montat antena de 80 m în forma de triunghi asimetric, dar SWR-ul era mare la extremitățile benzii. Modificand forma în triunghi isoscel și măringind înălțimea triunghiului de la 10 la 12 m am obținut următoarele valori: SWR la mijlocul benzii 1:1 iar la extremități sub 1:2,5. Dimensiunile antenei: 36,1 m; 23,5 m; 23,45 m. Am constatat că era ceva mai eficientă decât antena dipol.

Deasemenea față de triunghiul simetric, realizează un SWR mai bun și ca antena nu este sensibila la mase metalice situate sub ea. Sub antena mea se găsea un acoperis acoperit cu tabla la cca. 40 cm sub ea și la cca. 40 cm în față, cu marginea paralela cu firul antenei pe o lungime de cca. 8 m.

Am reusit în 2 ani, să contactez și să am confirmări în banda de 80 m, din peste 100 DXCC.

YO3DCO - Lucky

DE CE NU SUNT ȘI MAI SCURTE ULTRAȘURTELE, ROMÂNEȘTI?

Activitatea de trafic radio a radioamatorilor YO se limitează în UUS de regulă la benzile de 144 și 430 MHz. Cu ocazia concursurilor se mai activează și în 1296 MHz. Practic nu sunt încă abordate benzile superioare de: 2300 - 2450 MHz, 5650 - 5850 MHz, 10 - 10,5 GHz etc. Regulamentul permite chiar și abordarea frecvențelor de: 248 - 250 GHz! Hh!. Aceasta poate fi desigur un "vis de aur".

In Europa și SUA îndeosebi, cu ocazia competițiilor sunt abordate frecvențele de până la 47 GHz, iar clasamentele în banda de 10 GHz cuprind un număr impresionant de stații.

Mă întreb de cătiva ani, de ce sunt abordate la noi atât de puțin frecvențele mai mari de 1 GHz.

Cred că pe lângă prețul mare și lipsa componentelor specifice, o altă cauză o constituie faptul că domeniul microundelor, în general vorbind, a fost abordat în România numai la nivel academic. S-au publicat câteva cursuri universitare, tratând teoria și funcționarea componentelor de microunde și cam atât. Nu a existat o preocupare de popularizare a domeniului la nivel mediu.

Radioamatorii nostri au încercat căte ceva (vezi rezultatele lui YO9AZD - Sergiu, YOSKAS - Radioclubul Unirea Cluj, YO6CBH-Kiss - Tg. Mureș). Revista Tehnium între 1994 - 95 a mai publicat căte ceva, dar cred că este absolut insuficient. Astfel, radiotehnica microundelor este o "mare incognitum" pentru radioamatorii YO.

Cred că revista Radiocomunicații și Radioamatorism ar trebui să abordeze mai constant acest domeniu de vîrf al radiocomunicațiilor și asemenei altor publicații (Radio Rivista de ex.) să publice periodic scheme practice, descrieri de componente și rezultate obținute. Este lăudabilă inițiativa federației de a puncta în cadrul concursurilor și QSO-urile facute în benzile de microunde. Solicită în acest sens colaborarea tuturor celor care au cunoștințe și posibilități de abordare a acestor frecvențe.

YO3FGL - Andrei Ciontu

Diodele și distorsiunile de intermodulație ale receptoarelor

Cât de nepotrivite sunt diodele de comutare în RF și cât de bune sunt cele proiectate special pentru a asigura distorsiuni scăzute? Cîteva încercări de laborator pot furniza răspunsul ...

Un recent articol scris de dr. Ulrich Rhode se referă la generarea produselor de intermodulație de către diodele cu jonctiune PN utilizate în etajele de intrare ale transceiverelor pentru comutarea filtrelor de bandă [B1]. Există cîteva referiri asupra acestui subiect și în literatura tehnică mai veche, dar abordarea este doar calitativă [B2]. Pentru a măsura aceste efecte și a compara performanțele diodelor, s-a construit comutatorul cu diode cu schema din fig. 1 și s-a aranjat un echipament de test cu structura din fig. 2.

Preliminarii

Diferența între nivelul de putere al semnalului de test (P_s) și nivelul semnalului perturbator generat de către diode scade pe măsură ce P_s crește. La punctul de interceptie pentru un produs de intermodulație (IMD) de un anumit ordin - nivel care trebuie calculat prin extrapolare, cele două nivele amintite mai sus sunt egale.

De aici rezultă că un echipament, chiar cu gamă dinamică mai redusă, poate fi utilizat pentru a măsura nivelul perturbator, dacă P_s poate fi mărită cît mai mult cu puțință.

Dar o putere ridicată a semnalului de test este dificil de manipulat de către echipamentul de măsurare. Puterea P_s , ridicată, trebuie să fie văzută doar de către componente supuse testării, iar aparatul de măsurare (analizor de spectru, receptor de măsură sau receptor de trafic) trebuie să primească cu preponderență semnalul perturbator.

De aceea utilizarea unui filtru care să atenuze semnalul de test, lăsând neatenuat produsul de intermodulație, lărgeste posibilitățile de măsurare ale echipamentului considerat.

Analizorul de spectru utilizat de către autorul articoului avea un punct de interceptie de ordinul trei (IP3) de +30dBm, și IMD care se doreau măsurate (având frecvența f_s) au fost totdeauna mai ridicate în frecvență decât cele două semnale de test (cu frecvențele f_1 și f_2). Adăugând un filtru trece-sus pentru a atenua f_1 și f_2 , în timp ce f_s era slab atenuată a condus la creșterea punctului de interceptie de ordinul trei al sistemului la mai mult de +50 dBm. Adăugarea filtrului a crescut deasemenea și IP2 de la +50 dBm la +80 dBm. Alegerea frecvențelor de test determină forma pantei filtrului. Pentru măsurători referitoare la IP2 s-a ales $f_1 = 6,1\text{MHz}$ și $f_2 = 8\text{MHz}$, care a condus la produsul de intermodulație de ordinul doi central pe $f_1 + f_2 = 14,1\text{MHz}$. De obicei se măsoară IP3 utilizând semnale de test apropriate în frecvență. De exemplu, utilizând 14,2 MHz și 14,3 MHz, se pot aprecia produsul de intermodulație de ordinul trei măsurând nivelul frecvenței parazite de 14,1 MHz (pentru că $2 \times 14,2 - 14,3 = 14,1$). Utilizând filtrul trece-sus (asa cum se indică în fig. 2) nu se va imbunătăți gama dinamică a echipamentului de test pentru că filtrul nu va putea separa frecvențele de test de produsul de intermodulație. Pentru a evita acest neajuns măsurarea IMD de ordinul trei s-a făcut cu frecvențele de test de $f_1 = 8\text{MHz}$ și $f_2 = 1,9\text{MHz}$. Acestea produc încă distorsiuni la 14,1 MHz, dar fundamentalele sunt suficient de departate pentru a fi atenuate de către filtru. Această abordare este valabilă dacă diodele supuse încercării răspund aproximativ la fel la cele două frecvențe, f_1 și f_2 . Filtrul utilizat (cel din fig. 3) este un filtru Cebîsev cu cca. 3dB atenuare la 13,5 MHz și 30dB atenuare la 8 MHz.

Rezultatele experimentărilor

Au fost încercate cîteva tipuri și mărci de diode. 1N4153 este dioda obișnuită PN de comutare (asemănătoare cu 1N914 sau 1N4148). MPN3700 este o diodă PIN fabricată de Motorola și destinată pentru comutarea circuitelor de RF. BAR17 este o diodă PIN încapsulată în sticlă,

de Tom Thompson, W0IVJ,
traducere și adaptare de Ștefan Laurențiu din QST dec. 1994

- Condensatoarele sunt disc sau ceramică
- T1: cca. 11 spire bobinate bifilar pe un tor FT-37-43.
- D1,D2 sunt diodele care se testează

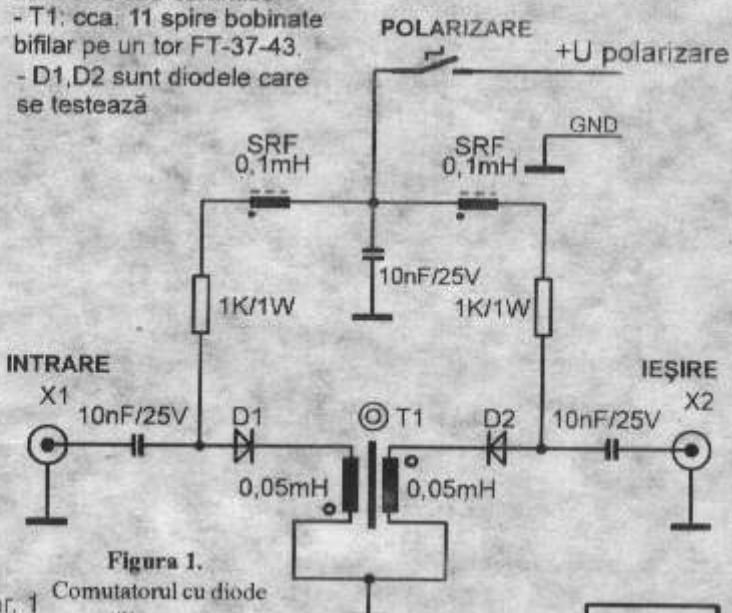

Figura 1.
Comutatorul cu diode utilizat pentru încercări.

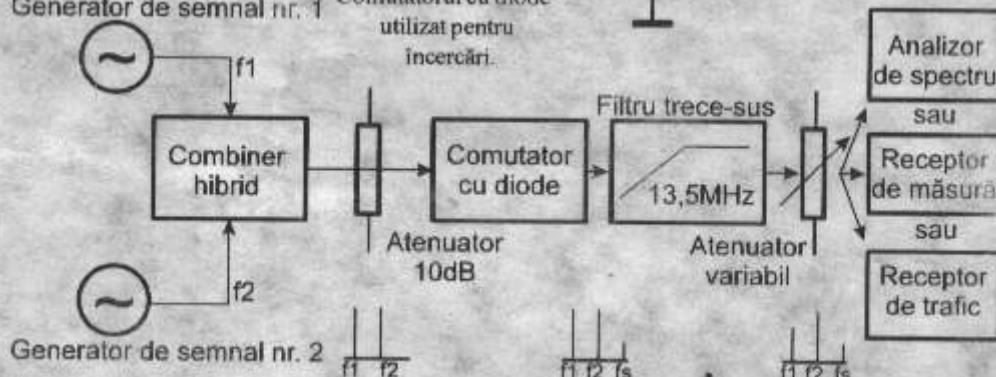
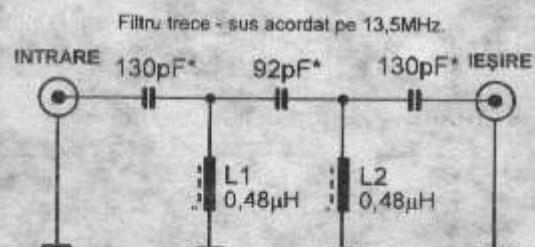

Figura 2. Echipamentul necesar pentru măsurarea punctelor de interceptie de ordinul doi și trei la diodele de comutare.

* - $130\text{pF} = 120\text{pF} + 10\text{pF}, 92\text{pF} = 82\text{pF} + 10\text{pF}$.
Valorile exacte sunt 138pF și 93pF .
L1,L2: 12 spire cca. 0,5mm pe tor de pulbere de fier T-25-6.

Figura 3. Filtrul trece-sus acordat pe 13,5 MHz

fabricată de Siemens. Poate părea ciudată includerea în această listă a diodelor 1N4007 (redresoare, 1000V, 1A). A fost luată în considerație pentru că are o structură de tip PIN ceea ce a condus la utilizarea sa de către unii experimentatori și în radiofrecvență. Deoarece 1N4007 nu este o diodă de radiofrecvență au fost testate mai multe diode, de la producători diferiți și nu s-au găsit diferențe semnificative.

Tabelul 1 arată rezultatele privind pierderile la comutare în funcție de polarizare și de frecvență. **Tabelul 2** arată punctul de interceptie de ordinul doi și **tabelul 3** punctul de interceptie de ordinul trei, ambele în funcție de polarizarea în curent continuu.

Tendințele indicate în cele două tabele sunt clare: trebuie utilizate diode speciale de radiofrecvență dacă dorim menținerea la nivele ridicate ale IP-urilor de ordinul doi și trei.

În mod surprinzător, multe transceivere de fabrică, destinate amatorilor, nu utilizează diode speciale. De exemplu la Kenwood TS 940 S se utilizează pentru comutarea filtrelor de intrare diode PN, polarizate la 27mA. Desi se obține un IP2 mai mare de +42dBm și un IP3 mai mare de

Tip	Pol. inv.	0 mA	5 mA	10 mA	20 mA
1N4153	75	75	2	1	0,5
MPN3700	70	55	0,1	0,1	0,1
BAR17	75	70	0,3	0,1	0,1
1N4007	35	20	0,1	0,1	0,1

Tabelul 1. Pierderile în diode la comutare și pierderile prin inserție (dB) la 10MHz; col. 3...6 arată curentii de polarizare directă.

+37dBm, utilizarea unor diode PIN ar fi condus la rezultate mult mai bune, la curenti de polarizare mai mici.

Este de presupus că la transceiverle portabile, din considerente de consum, să se utilizeze curenti de polarizare mai reduși decât la TS940S. De aceea au fost făcute încercări și la curenti de polarizare de 5mA și s-a descoperit că diodele de comutare au un IP2 de cca. +18dBm și un IP3 de ordinul a +20dBm, valori care se apropie periculos de mult de limita inferioară utilizabilă.

Diodele PIN sunt mult mai scumpe decât diodele PN utilizate curent, dar avantajele legate de obținerea unor IP-uri mai ridicate la curenti mici de polarizare le fac rentabile în utilizare.

Măsurători pe care le puteti face singuri

Deshideți autorul acestui articol și utilizat un analizor de spectru pentru obținerea acestor rezultate, se poate totuși utiliza un receptor de măsură sau un receptor de comunicații (cum se indică în variantele din fig. 2). Trebuie reglat atenuatorul pentru o indicare a S-metruului la jumătatea scalei atunci cind receptorul este acordat pe frecvența perturbatoare. Atunci când receptorul este acordat pe una din frecvențele de test, trebuie să eliminați filtrul trece-sus și să reglați atenuatorul pînă cind S - metru indică același punct la jumătatea scalei. Diferența între valorile atenuării reprezintă gama dinamică a punctului de interceptie de ordinul trei pentru sistemul de test. Presupunând că se cunoaște Ps, se pot determina IP2 și IP3.

Trebue acordată o mare atenție ca să nu se supraincarce intrarea receptorului, altfel se măsoară IP-urile receptorului și nu ale diodelor.

Diode de comutare și diode varicap în preseletoare acordate

Utilizarea unor tunere de antenă automate (sau alte dispozitive de acord servoasistite)[B3] în etajele de intrare ale transceiverelor pentru a crește IP2 revin în actualitate în forme noi. Relativ puține receptoare ale anilor '60-'70 utilizau diode de comutare în etajele de intrare și multe dintre receptoare aveau preseletoare acordabile prin condensator variabil pentru eliminarea frecvențelor perturbatoare. Aceste preseletoare utilizau comutarea "clasică" a benzii de lucru. Modificate pentru acord electronic cu diode varicap înlocuind condensatoarele variabile sau cu diode de comutare și condensatoare fixe comutate pentru "sintetizarea" unor condensatoare variabile în trepte - astfel de preseletotoare pot utiliza acordul controlat de microprocesorul receptorului. Care dintre aceste aburări este mai bună? Este posibil ca diodele varicap să genereze frecvențe perturbatoare? Dacă da, este mai bună soluția care utilizează diode de comutare care variază în trepte (prin intercalarea unor condensatoare fixe) capacitatea? Pentru a se verifica și aceste aspecte a fost construit montajul din fig. 4[B4].

Pentru ca aceste măsurători să apară sens, f1 și f2 nu pot fi atât de depărtate ca la încercarea diodelor de comutare. Circuitele acordate cresc tensiunea semnalelor aflate în apropiere de frecvența de rezonanță. Aceasta aplicată pe diodele varicap, generează produsi de intermodulație perturbatori. De aceea ambele

Tip	Pol. inv.	0 mA	5 mA	10 mA	20 mA
1N4153	>80	>80	18	30	42
MPN3700	>80	80	66	70	72
BAR17	>80	>80	60	70	75
1N4007	>80	40	>80	>80	>80

Tabelul 2. Punctele de interceptie de orinul doi (IP2), dBm; col. 3...6 arată curentii de polarizare directă.

Tip	Pol. inv.	0 mA	5 mA	10 mA	20 mA
1N4153	>50	>50	20	30	37
MPN3700	>50		47	>50	>50
BAR17	>50		50	>50	>50
1N4007	>50		35	>50	>50

Tabelul 3. Punctele de interceptie de orinul trei (IP3), dBm; col. 3...6 arată curentii de polarizare directă.

semnale de test trebuie să fie suficient de apropriate în frecvență pentru a intra în banda de trecere a circuitului acordat. S-au utilizat frecvențele $f_1 = 14,2\text{MHz}$ și $f_2 = 14,3\text{MHz}$. Acestea generenă un produs de intermodulație de ordinul trei cu frecvența de $2f_1-f_2=14,1\text{MHz}$ și $2f_2-f_1=14,4\text{MHz}$. De remarcat că, f1 și f2 fiind foarte apropriate în frecvență, filtrul trece-sus nu mai poate crește dinamica de măsurare a IP3 a sistemului. De aceea puncte de interceptie de ordinul trei apropriate de +30dBm trebuie să fie considerate "suspecte".

Revenind la circuitul din fig. 4 circuitul acordat este decuplat utilizând divizoare capacitive în aşa fel încît factorul de calitate este de cca. 88 și pierderile de inserție sunt de cca. 8dB. Cu un condensator variabil (S1 pe poz. COND.), punctul de interceptie de ordinul trei este de +21dBm. Adăugind o diodă de comutare (tip PIN) în serie cu condensatorul variabil (S2 pe poz. IN) nu s-a constatat degradarea IP3, deci se pare că sistemul de comutare al capacitatilor nu degradează performanțele.

Utilizând o pereche de diode varicap (S1 pe poz. VARICAP) și coborât IP3 la cca. +11dBm.

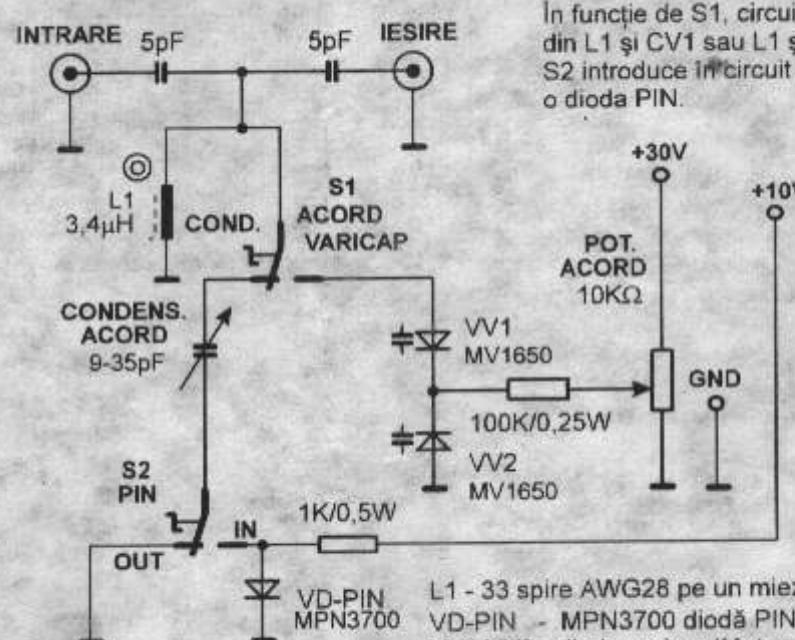
Un IP3 de +21dBm poste părea suspect (în baza celor afirmate la începutul acestui paragraf), dacă există suspiciunea că etajul de intrare al analizorului de spectru a fost supraîncărcat. Dacă da, valoarea reală poate fi mai mare decât +21dBm. Totuși, pentru diodele varicap, +11dBm reprezintă o măsurătoare validă, arătând clar că utilizarea diodelor varicap în acordarea circuitelor cu impedanță ridicată în prezenta semnalelor puternice reprezintă o idee proastă [B5].

Deoarece o diodă PIN în serie cu circuitul acordat, comutând condensatoare fixe, nu pare să introducă semnale perturbatoare, un preselestor cu urmărirea acordului de la receptor, bazat pe acest principiu pară alternativă viabilă la filtrele fixe, comutate, de tip trece-bandă (pe un domeniu mai mic decât o octavă), utilizate obișnuit în etajele de intrare ale receptoarelor. Dacă măsurarea de +21dBm a IP3 arătată este corectă, pentru a crește și mai mult IP3, poate fi utilizată o inductanță realizată în aer. [O1]

Concluzii

Diodele de RF de tip PIN sunt preferabile pentru comutarea cu distorsiuni scăzute în HF și peste, astfel pentru selectarea filtrelor frece-bandă și pentru constituirea de capacitat variabile în trepte în preseletoare de

În funcție de S1, circuitul rezonant este format din L1 și CV1 sau L1 și VV1,VV2.
S2 introduce în circuit în serie cu CV1 o dioda PIN.

L1 - 33 spire AWG28 pe un miez toroidal toroidal T37-6
VD-PIN - MPN3700 diodă PIN (Motorola)
VV1,VV2 - diode varicap(Motorola)
Unom=20V, C=100pF@4V

Figura 4. Un circuit oscilant slab cuplat permite verificarea distorsiunilor de intermodulație la diodele PIN și la diodele varicap dintr-un preselestor de bandă îngustă.

bandă îngustă.

Desi prezența unei structuri PIN la diodele 1N4007 le poate face atractive drept înlocuitoare cu preț scăzut pentru diodele PIN de RF, performanțele de inserție (pierderi ridicate) la polarizare zero sau în polarizare inversă, le arată certă inferioritate față de diodele PIN special concepute pentru RF.

Clasicele etajele de intrare cu circuite comutate și acord cu condensatoare variabile ale receptoarelor anilor '60-'70 par să fie foarte bune privite prin prisma IMD2, dar nu este neapărat necesar să se renunțe la facilitățile controlului automat de către microprocesor pentru a obține performanțe bune.

O atenție mai mare acordată filtrării în etajele de intrare și selecționării componentelor pot produce îmbunătățirile de care avem nevoie.

Observații

O1. Această presupunere se bazează pe faptul că intermodulația produsă în miezul magnetic este principala componentă de intermodulație. Sunt dificultăți mari la măsurarea IMD pentru miezuri de ferită. O comportare bună o au torurile mici de ferită utilizate în sumatoarele comerciale. Din

nefericire nu există echivalentul în HF pentru izolatoarele din VHF/UHF.

Bibliografie

B1. U. Rhode, *Key Components of Modern Receiver Design*, Part 1, QST, May 1994, pp. 29-32; Part 2, QST, Jun 1994, pp. 27-31; Part 3, QST, Jul 1994, pp. 42-45.

B2. W. Hayward, D. DeMaw, *Solid State Design for the Radio Amateur* (Newington: ARRL, 1986).

B3. U. Rhode, *Recent Advances in Shortwave Receiver Design*, QST, Nov. 1992, pp. 45-55.

B4. Acest circuit a fost sugerat de către U. Rhode într-o discuție particulară.

B5. U. Rhode, *Key Components of Modern Shortwave Receiver Design: A Second Look*, QST, Dec. 1994

Notă: Autorizat pentru prima oară în 1955 (K5BHB) Tom Thompson are indicativul W0IVJ de la începutul anilor '60. El lucrează ca inginer de profil electric pentru NOAA (Boulder, CO) unde realizează aparatură pentru cercetarea stratosferei. Pasiunile sale ca radioamator includ echipamentele de test și construirea transceiverelor de US. 24.11.1997

VOX-COMPRESOR

Condițiile de trafic actuale din ce în ce mai dificile împun meninerea unui grad de modulație constant pentru a avea o inteligențialitate ridicată a mesajelor transmise. Prin urmare, este necesar ca semnalul de audiofrecvență să fie prelucrat astfel ca dinamica acestuia să fie redusă și nivelul să se fie cuprins într-un interval restrins de valori. Acest fapt se poate realiza utilizând fie audio-procesoare, fie compresoare de dinamica. Procesarea semnalului de audiofrecvență necesită construcții relativ laborioase care sunt în general realizate de fabrici specializate. Compressoarele de dinamica sunt destul de simplu de realizat, deosebit de eficiente și, din aceste motive, aproape nelipsite din transceiverele radioamatorilor. În cele ce urmează, propun radioamatorilor un

astfel de compresor de dinamica ce nu necesită reglaje deosebite sau măsuri speciale de ecranare și care va funcționa "din prima".

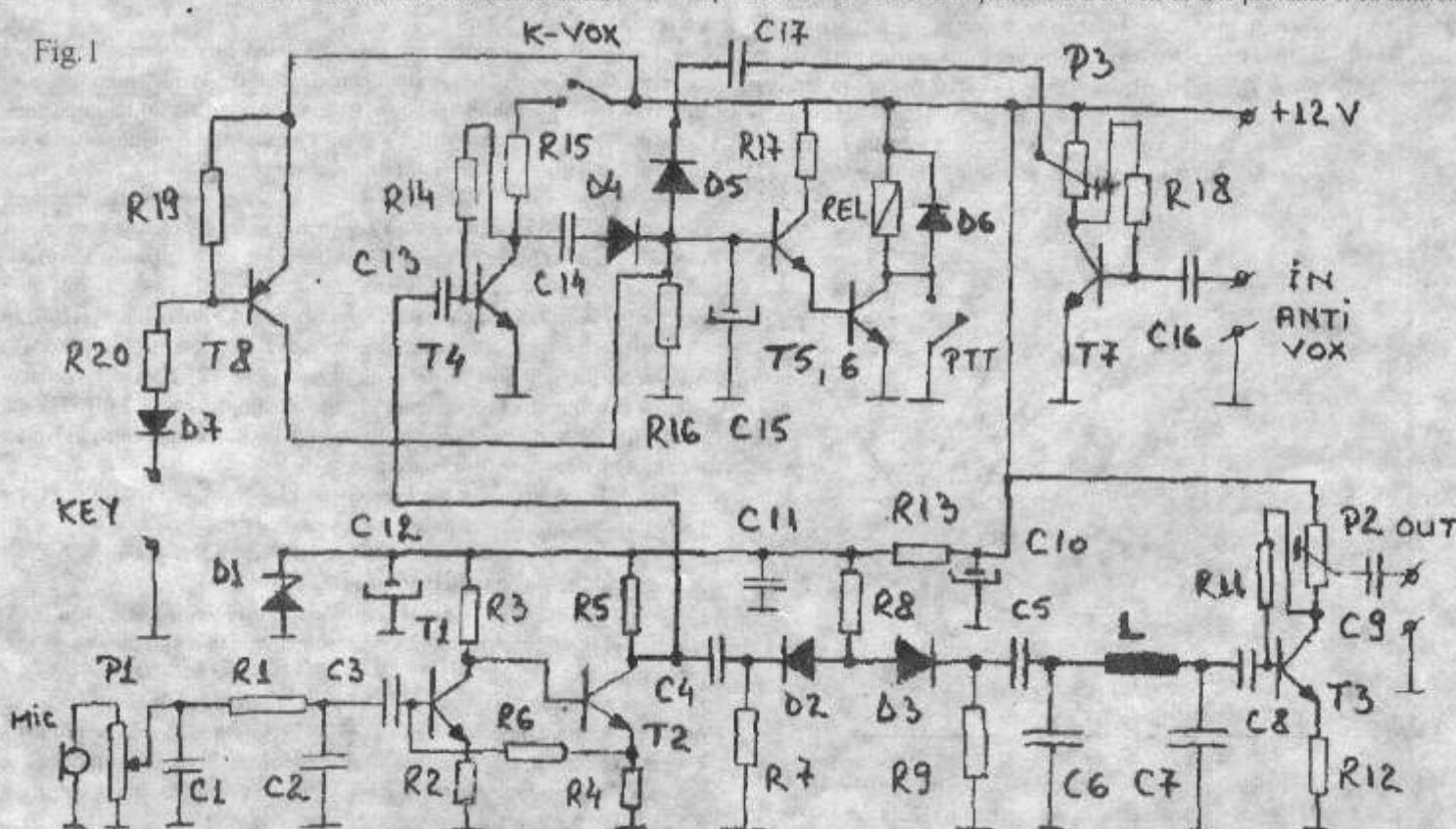
Studiind câteva sheme de stații de transmisie industriale am putut observa că acestea folosesc pentru restrințarea dinamicii semnalului audio un limitator cu diode deosebit de eficient.

Schema montajului de fata (vezi figura 1) are la bază același principiu de compresie. Compresorul de dinamica are în componentă său un amplificator de audiofrecvență de intrare, un limitator cu două diode, un filtru trece jos și un amplificator de audiofrecvență de ieșire. De asemenea am mai introdus posibilitatea de a comanda vocal trecerea pe emisie a transceiverului (VOX).

Schemele etajelor componente sunt clasice și nu necesită comentarii deosebite. Semnalul de microfon este amplificat de un amplificator cu reacție realizat cu două tranzistoare din seria BC 238 (sau BC 109) după ce a fost extrasă componenta de radiofrecvență parazită de către filtrul RC trece-jos de la intrare. Factorul de amplificare al acestui etaj poate fi modificat prin schimbarea rezistorului de reacție R6 sau prin legarea unui condensator electrolitic de 10 - 47 mF paralel cu R5. Puntele de funcționare ale tranzistoarelor T1 și T2 pot fi modificate prin intermediul rezistorului R3. Dupa preamplificare semnalul se ramifică spre sistemul de actionare al releului ce comandă trecerea pe emisie a transceiverului și spre modulatorul emitorului cu ajutorul a două amplificatoare construite cu tranzistorii T4 respectiv T3. Constanta de timp a VOX-ului poate fi modificată prin ajustarea capacitatii C15. Cu valorile din schema, aceasta constantă este de aproximativ jumătate de secundă. De asemenea există posibilitatea de comandare a releului prin butonul PTT și de decuplare a VOX-ului prin intermediul intrerupătorului K-vox. În modul de lucru CW, vox-ul poate realiza trecerea automată pe emisie și o temporizare la revenirea pe recepție. Manipulatorul se conectează în punctul KEY. Vox-ul este prevăzut și cu antivox

fig.2

Fig.1

Componenta	Valoarea	Componenta	Valoarea
P1	10K	R16	47K
P2,P3	1K	R19,R20	1K
R1	510	C1,C2,C6,C7	10nF
R3,R5,R15,R17	3,3K	C3,C4,C5,C8,C9,C11,C13,C14,C16,C17	100nF
R2	150	C10,C12,C15	120mF
R4	1K	D1	PL10Z
R6	82K	D2-D5,D7	1N4148
R7,R9	33K	D6	1N4001
R8	220K	T1,T2	BC238
R13	270	T3,T4,T5,T7	BC171-173
R12	100	T8	BC251-253
R11,R13,R14,R18	100K	T6	BD135,137

realizat cu tranzistorul T7 si componentele aferente. La intrarea antivoxului se introduce semnal de la iesirea preamplificatorului audio al receptorului. Reglarea antivoxului consta in ajustarea nivelului semnalului antivox, cu ajutorul semireglabilului P3, astfel ca, in lipsa semnalului vocal, reul REL sa nu acioneze. Daca se va modifica nivelul de intrare al preamplificatorului de microfon din P1, va trebui sa se actioneze si asupra lui P3. Spre modulator are loc limitarea in amplitudine a semnalului audio de catre limitatorul in componenta caruia intra cele doua diode de tipul

1N4148. Valoarea rezistorului R8 se alege astfel incat caderea de potential pe fiecare dioda sa fie de 0.58V-0.59V, conditie la care distorsiunile sunt minime. Pentru compensarea variației acestei diferențe de potential cu temperatura se pot înlocui cele două diode 1N4148 cu tranzistori din seria BC npn la care se leaga baza de colector, emitorul va avea rol de catod iar colectorul rol de anod (fig 2). Pentru atenuarea eventualelor armonici ce pot apărea pe frecvențele înalte, semnalul audio este trecut printr-un filtru trece jos de tip LC. Bobina se construiește pe o bară de ferită cu diametrul de 3 mm și conține 150 spire cu sarma CuEm 0.08-0.1. Nivelul de iesire al semnalului audio se stabilește din semireglabilul notat P2 pentru a avea un grad de modulație cat mai apropiat de 100% și fără distorsiuni. Nivelul de intrare poate fi micșorat la nevoie (condiție de "QRM vocal") din potentiometrul P1. Acest montaj nu pune probleme de realizare dar as recomanda ca sistemul VOX (T4-T8) sa se construiasca pe o placuta separata de cablaj imprimat situata mai departe de compresor. Releul poate avea doua perechi de contacte, unele folosite pentru alimentarea etajelor transceiverului, celelalte pentru comutarea antenei. Deoarece componentele pot avea dimensiuni variate, iar cele procurate de mine au fost de dimensiuni mari, in special condensatorii electrolitici si reul, nu voi prezenta schita cablajului imprimat. Constructorul, in functie de dimensiunile pieselor si de spatiu disponibil isi va proiecta singur cablajul imprimat. Valorile componentelor utilizate sunt trecute in tabel.

fiz. Ovidiu Popa, YO4GMS

"MONSTRUL", UN DELTA - LOOP CU 2 ELEMENTE PENTRU 3,5 MHz

1. Consideratii de bază

Pentru amatorul interesat in DX, problemele legate de antenă cresc odată cu lungimea de undă folosită, ba poate și cu păratul acestea: daca pentru cele 3 benzi de frecvență mare se mai pot concepe antene, mai ales ca "trap-beams", care să se poată instala pe acoperișul casei, pentru 40 m un beam cu 2-3 elemente reprezintă o construcție greu de conceput, iar pentru 80 m ar lua proporții monstruoase. Problema se amplifică însă atunci când vrem să fim activi pe toate cele 5 benzi, fără să mai vorbim aici de noile benzi WARC.

Autorul s-a decis în urmă cu peste 10 ani pentru o combinație etajată și foloseste de atunci o antenă pentru două benzi cu 3 elemente pentru 10/15 m în vîrf (DB105) și dedesubt una tot pentru două benzi pentru 20/40 m (DB204, ambele hy-gain). Cei din jos s-au obișnuit cu construcția aceasta nu tocmai mică și diversele încercări cu antene de 80 m n-au mai atrăs atenția în mod deosebit, doar că o procesiune religioasă, în timpul unei festivități muzicale, fanfarele care treceau au fost scoase din ritm la vederea "turnului" rotitor și au trebuit să intoneze din nou.

La antene DX de 80 m trebuie să deosebim întâi după polarizare: antene polarizate orizontal (dipoli, antene zeppelin, W8JK, V-uri inversate și, pentru cei care au spațiu, antene rombice) prezintă în unghi mic de radiație numai atunci când sunt amplasate la înălțime suficientă, cam $\lambda/2$.

sau 40 m deasupra solului. Antene polarizate vertical (ground-plane cu radiator $\lambda/4$ și antene verticale mai lungi) sunt antene cu unghi de radiație excelent de mic și pot fi dezvoltate în sisteme direcționale, ca fiind grupe cu alimentare diferită. Dezavantajul tuturor antenelor verticale (în afara malțimii de montaj) este și sensibilitatea față de tensiuni, cu polarizare predominant verticală și înainte de toate, faptul că antena groundplane și variantele ei nu pot funcționa fără o rețea deasă de radiale (50-100). Groundplane-ul folosit pe benzile de frecvențe mai mari, cu 3-4 radiali sunt absolut inutilizabile pe 80 m, deoarece radiulant nu găsește destulă suprafață la sol conductibilă, drept contragreutate, energia transformându-se în căldură, în sol.

Antene buclă de lungime de undă întreagă, atât Quad cât și delta-loopuri, prezintă în apropierea solului și în funcție de dispunerea și poziția punctului de alimentare, ca parte principală realizarea unei radiații în unghi mare cu polarizare orizontală, și o radiație în unghi mic polarizată vertical cu un unghi de ridicare sub 30 grade, fiind astfel antene excelente pentru DX pe 40 și 80 m.

Autorul a lucrat cățiva ani cu un delta-loop inversat, adică baza suspendată sus, vîrful în jos și alimentare adaptată prin volum într-unul din colțurile de sus, obținând cu această antenă rezultate simțitor mai bune decât cu dipoli la fel de înalți, W8JK și o groundplane, pentru care nu s-a putut asigura însă și rețea destulă de deasă de radiale.

Din experiențele pozitive cu delta-loop, după studiul literaturii disponibile, s-a născut ideea de a construi o antenă directivă comutabilă electric, din două bucle de acest fel la distanța de $\lambda/8$ (realizabilă aici maximal). Ca baza, s-a pus caracteristica de radiație verticală a delta-loop-ului, asa cum se vede în fig. 1, și caracteristica orizontală a doi radiatori polarizați vertical sau izotropi, la distanța de $\lambda/8$, după fig. 2, care dă o cardioïda la alimentare prin linie de defazare de 135 grade [2]. Căstigul scontat la această configurație față de delta-loop-ul simplu era de 3 dB, datorită eliminării lob-ului posterior, dar nu putea fi evaluată influența cuplajului ambelor bucle asupra distribuirii puterii de antene.

După analizarea geometriei spațiului disponibil și stabilirea celor patru puncte de fixare posibile, s-a proiectat cu grijă instalarea, s-a pregătit și realizat apoi în interval de 2 săptămâni din concediul de vară.

2. Dimensiuni și construcție mecanică

Ambele loop-uri și amplasarea lor reciprocă se văd în fig. 3. Bucile au o lungime de $0,88\lambda$ și sunt alimentate în colțul din stanga sus, prin intermediul unui balun 1:1 cu un cablu coaxial de 52 Ohmi, fiecare în mod separat. Pe partea opusă sunt amplasate liniile paralele deschise custub de scurcircuitare, necesare pentru cei $0,12\lambda$ care mai lipsesc pentru toată lungimea de undă, care lucrează și ca inductivități și cu ajutorul căror se acordă frecvențele de rezonanță. Antena s-a dimensionat pentru $f = 3,525$ MHz, iar direcțiile principale de radiație sunt 319 grade (W6/7) și

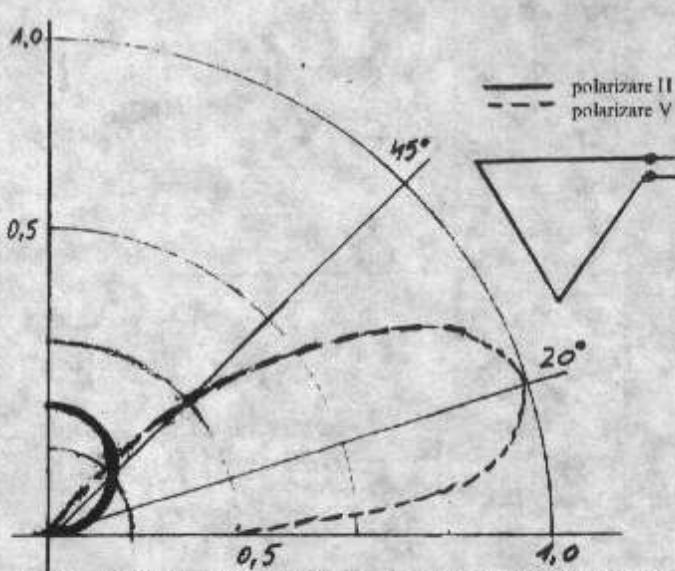

Fig. 1 Caracteristica de radiație verticală a antenei DELTA LOOP INVERSAT, montată în apropierea solului

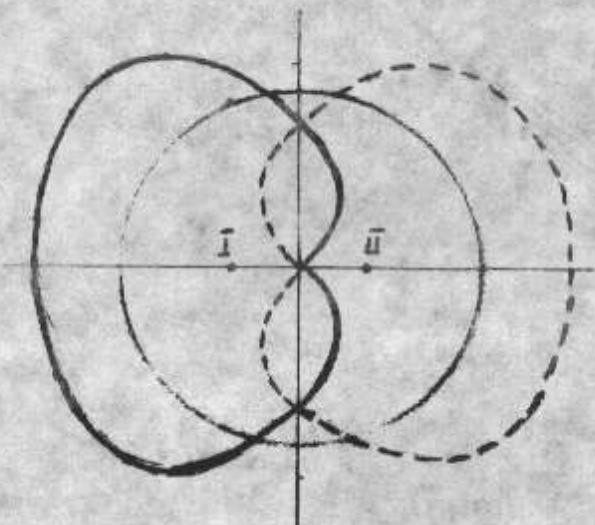

Fig. 2 Caracteristica de radiatie in plan orizontal a doi radiatori polarizati vertical la distanta $\lambda/8$ si alimentati defazat cu 135° la 139 grade (Madagascar).

Vârfurile delta - loop - urilor inverse se găsesc la 4 m deasupra solului, în cazul de față un teren necirculat, cu arbusti, ele sunt trase în jos de către o greutate de căte 5 Kg, vopsite "ecologic" în verde, fiind apoi fixate de sol și cu căte un fir de perlon (guta de pescuit) aproape invizibil (# 0,25 mm) la niște ziduri vechi, în scopul de a evita nașterea unui pendul dublu la intensități mai mari ale vântului.

Problema mecanică principală o reprezentau punctele de suspensie de pe partea de alimentare a loop - urilor. Înălțimea mare a acoperisului casei autorului este de abia 13 m, iar în podul casei stă ancorat un catarg din țeavă de oțel de #140 mm, care poartă de la 16,5 m deasupra solului rotorul și catargul rotilor ale combinației de beam-uri amintite la începutul articoului. Mai jos de rotor s-au fixat, articulați, două catarge detasabile din fibră de sticlă, de căte 5,65 m lungime, pe catargul de oțel. El se fixează cu ajutorul unei combinații de cabluri de oțel cu întințătoare care le trag în sus, fiind apoi tensionate cu ajutorul unui braț cu role (scripte) de ghidare, astfel, ca punctele fixate ale celor două bare de fibre de sticlă să aibă între ele distanța de $\lambda/8$. La aceste capete sunt suspendate delta - loop - utile cu transformatoarele balun. Cablurile de alimentare se întind de-a lungul barelor de fibră de sticlă până la catargul principal, pătrunzând apoi în acoperis. Deoarece catargele de fibră de sticlă (de fapt tuburi cu grosimea peretilor de 1 mm) se curbau în formă de arc, ele au fost rigidizate prin introducerea unor tuburi de oțel cu secțiunea patrată $25 \times 25 \times 2$, asigurând stabilitatea mecanică suficientă a acestei construcții puțin cam neobișnuite (vezi fig.4). O soluție mai bună ar fi fost un boom orizontal din construcție ușoară de grilaje, pentru care nu s-a găsit însă nimeni care să-o confectioneze.

Punctele de suspensie opuse punctelor de alimentare se găsesc

pe partea frontală a unui liceu, cu gradină de acoperiș nefolosită. Clădirea are înălțimea de 16 m și cu lățimea de exact $\lambda/8$ (multumiri arhitectului!). Pe baza bunelor relații cu primarul de aici și a directorului școlii, lucrările de ajustare și acordaj de la stub-urile de alimentare, s-au putut executa confortabil de pe pantă de acoperiș a școlii.

Din motive de securitate și rezistență, ambele loop - uri se întind de-a lungu într-o străză îngustă la distanță suficientă fiind confectionate din lăță grea de bronz ($7 \times 7 \times 0,25$) și toate legăturile sunt asigurate dublu cu cleme de cablu din atel.

Precum se vede în fig.3, cele două bucle diferă clar de formă ideală a triunghiului isoscel. Acesta ar fi avut o lungime a laturii de 28,40 m și o înălțime de 24,60 m și nu ar fi fost posibilă amplasarea lui. După Bill Orr, W6SAI [5], antenele loop sunt "forgiving antennas". Rothammel [4] admite neșmetrii ale laturilor admisibile până la 1,3 și din experiența autorului reiese că și cea mai aventuroasă buclă funcționează dacă se potrivește rezonanță și adaptarea. Dimensiunile reale diferă de alte două puncte de cele din figuri, fără ca prin aceasta să se fi constatat neajunsuri notabile:

- a) baza orizontală a ambelor bucle este inclinată cu aprox. 3%;
- b) condiționat de poziția celor 4 puncte de fixare (clădirile nu sunt paralele), una din bucle este mai scurtă cu circa 10%, ceea ce s-a compensat printr-o lungime ceva mai mare a stub-ului.

Deoarece influențele mediului înconjurător (clădiri, antene, relațiile de sol și distanța față de pamânt) determină frecvența de rezonanță a loop - ului și impedanța sa caracteristică, este inevitabilă măsurarea ambelor mari și chiar în cazul unei dimensiuni exacte la cm, lucrări de reglaj sunt inevitabile. La toate delta - loop - urile de până acum, autorul a suspendat întâi bucla cea mai mare posibilă, putând regla apoi, după măsurarea datelor, frecvența de rezonanță prin stub-uri (eventual și prin condensatori de scurtare), iar impedanța prin varierea distanței față de pamânt.

3. Acordarea antenei, tehnici de măsurare

Precum s-a amintit anterior, frecvența de rezonanță și impedanța a antenei trebuie măsurate, în cazul cel mai simplu sunt suficiente un "grid - dip - metru" și "punte de zgomot" sau un "antenascope". Autorul dispunea însă de un analizor de frecvență, mai vechi, cu puncte SWR (General Radio + 1710 + P2), cu ajutorul cărora se poate vizualiza amplitudinea și fază factorului de reflexie în regim vibrolat pe ecran. Aparatul a necesitat reparări care au înghいțit mult timp, dar, după aceea măsurările, care răpeau de obicei mult timp, au devenit o adevarată delectare.

Pentru a elimina erorile măsurărilor, prin cuplarea reciprocă a buclelor, construcția și acordarea sistemului, s-a facut în 3 etape:

1. Montarea loop - ului nr. 1: măsurare de fo și Z_0 și acordarea stub - ului pe frecvența nominală.

2. Montarea loop - ului nr. 2: același procedeu ca la 1, dar cu loop-ul nr. 1 demontat.

3. Ambele loop - urile montate: măsurare la fo și Z_0 a fiecărei bucle cu închidere nominală (rezistivă N.T.), în gol și cu scurtcircuitarea celuilalt loop. Reglajul fin al frecvențelor pe 3,525 Mhz și adaptarea valorilor Z_0

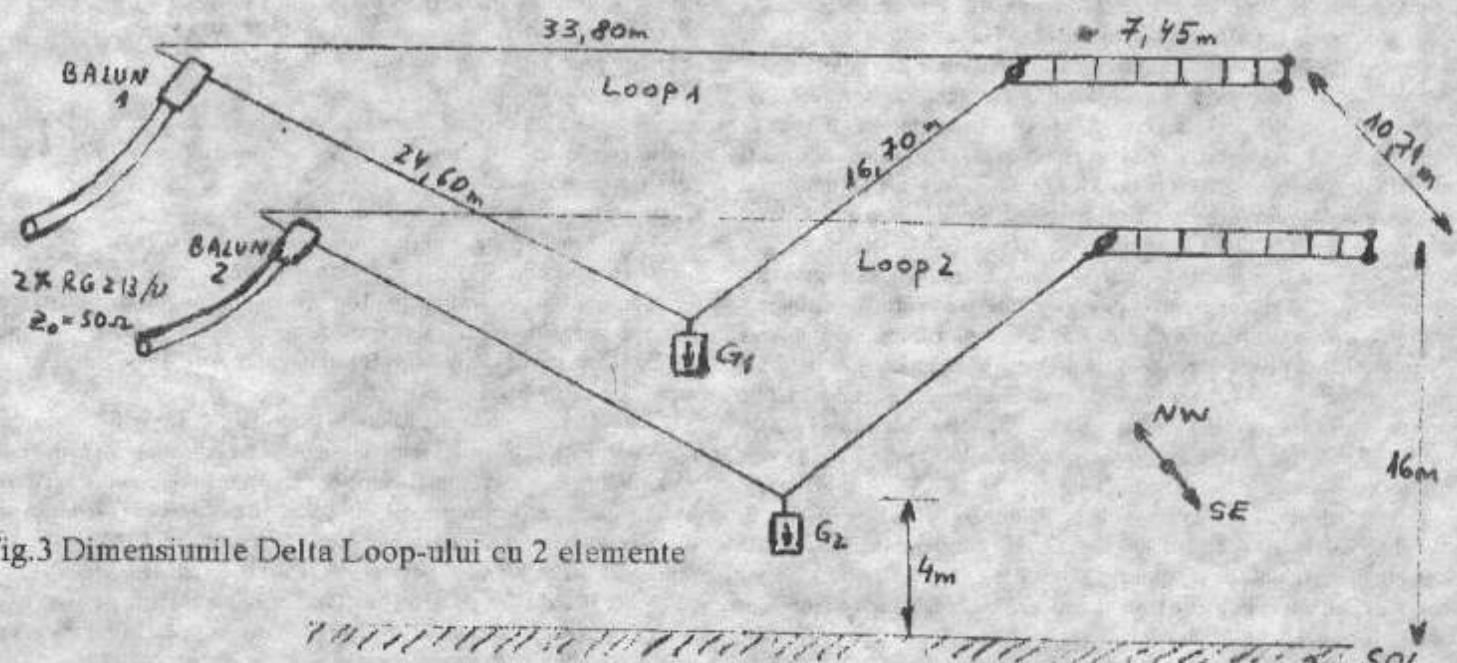

Fig.3 Dimensiunile Delta Loop-ului cu 2 elemente

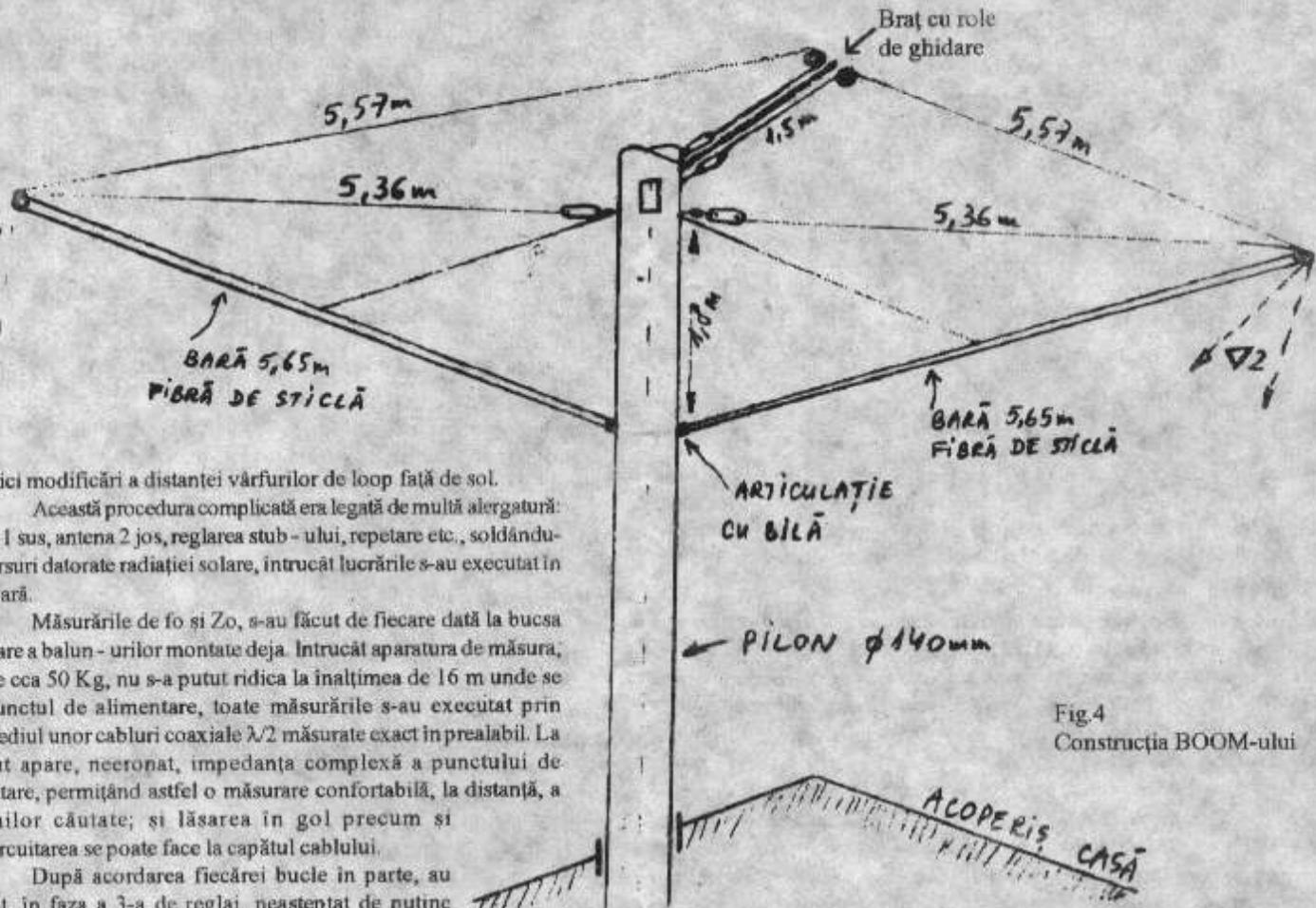

Fig.4
Construcția BOOM-ului

prin mici modificări a distanței vârfurilor de loop față de sol.

Această procedură complicată era legată de multă alergatură: antena 1 sus, antena 2 jos, reglarea stub - ului, repetare etc., soldându-se cu arsuri datorate radiației solare, întrucât lucrările s-au executat în plină vară.

Măsurările de Z_0 și Z_o , s-au făcut de fiecare dată la bucsa de intrare a balun - urilor montate deja. Întrucât aparatul de măsură, grea de cca 50 Kg, nu s-a putut ridica la înălțimea de 16 m unde se află punctul de alimentare, toate măsurările s-au executat prin intermediul unor cabluri coaxiale $\lambda/2$ măsurate exact în prealabil. La început apare, neeronat, impedanță complexă a punctului de alimentare, permittând astfel o măsurare confortabilă, la distanță, a mărimilor căutate; și lăsarea în gol precum și scurtcircuitarea se poate face la capătul cablului.

După acordarea fiecărei bucle în parte, au rezultat, în fază a 3-a de reglaj, neasteptat de puține probleme:

a) buclele s-au putut acorda, flectare în parte, în limitele de plus minus 5 KHz față de frecvența nominală;

b) Z_0 al ambelor loop - uri era între 54 Ohmi și 56 Ohmi;

c) gradul de cuplaj al ambelor bucle s-a determinat prin intermediul unui model de rețea quadripol, ca fiind de $k = 5,4 \times 10^{-2}$ de unde au rezultat cuplaje încă subcritice, la coeficienți de calitate de 11,8.

La valorile Z_0 găsite, se oferea posibilitatea alimentării directe prin cablu coaxial de 52Ω (RG213/U), care au și fost instalati acum definitiv.

Indicatie importantă: la balun - urile obisnuite, cu mizez inelar, una din clemele de ieșire este în fază cu bucsa de intrare coaxială, iar cealaltă este în opozitie de fază cu ea (180 grade); ambele balun - urile trebuie aşadar montate în aceeași dispozitiv a clemelor de ieșire simetrice, deoarece în caz contrar, curentii prin loop - uri curg în sens contrar și astfel am realizat doar o antenă fictivă (dummy - load) spânzurată în spațiu. Prin urmare, atenție și dacă este cazul, vom controla poziția de fază a balun - urilor.

4. Divizori Wilkinson și comutarea caracteristicilor de radiație

Excitarea parazitară a elementului care lucrează ca director/reflector, prin cuplaj de radiație și reglarea fazelor prin scurtare sau lungire de elemente, la antene dirigate de frecvență mai joase, a adus întotdeauna la rezultate dezavantajoase: dacă se agăță înaintea respectiv înapoia unui dipol de 80 m un director/reflector excitat parazitar, totă combinația funcționează și aruncă mai bine decât dipolul inițial.

O cale sigură, care se aplică și la construcția teoretică a diagramelor de directivitate la antene cu mai multe elemente, o reprezintă distribuirea uniformă a puterii de emisie pe numărul radiatorilor folosiți și stabilirea relațiilor de fază pentru curentii elementelor prin conductori de defazare definite. În cazul de față asta se cheamă distribuire de putere în raport 1:1 pe ambele loop - uri și intercalarea unui conductor de defazare de 135° ($3\lambda/8$) în elementele care lucrează ca directori. Schema divisorului de putere VWilkinson este arătată în fig.5.

Cabul de alimentare de la emițător ($Z_0 = 52\Omega$) se bifurcă în două linii $\lambda/4$, cu $Z_0 = 75\Omega$. Dacă capetele acestora sunt închise cu 50Ω (ideal!), avem înainte de adaptorul T, $Z_o = Z_o^2 Z_T = 75^2 / 50 = 112,5\Omega$, iar cele două linii bifurcate legate laolaltă dau cca. 56Ω adaptându-se suficient de bine la cablul de la emițător.

Puterea reflectată de către antenă se transformă în căldură în

rezistență de absorbție de 100Ω , iar linia de fază de 135° se inserează, cu ajutorul unui reteu, în director - loop - ul respectiv.

Se va avea în vedere că un divizor Wilkinson este, ce-i drept, un divizor perfect de putere, dar în antene egalitatea puterii radiante (înainte) este data numai în cazul unor valori Z_0 și condiții SWR identice. Lungimile tuturor cablurilor coaxiale au fost calculate inițial cu factori de scurtare ($V_K = 0,66$), s-au tăiat apoi cu un plus de căte 0,5 m și s-au acordat apoi, prin măsurarea frecvenței de rezonanță de $\lambda/4$ ($Z_e = 0$) la lungimea exactă; de acordat au fost:

- linii de măsurare $\lambda/2$ (RG 58 C/U) pe $f = 1,763$ MHz
- linii de $\lambda/4$ (RG 59 A/U) pe $f = 7,05$ MHz
- linie de 135° (RG 213 IU) pe $f = 4,70$ MHz

Execuția mecanică a divizorului Wilkinson: rezistență de absorbție, cu inductivitate extrem de redusă, se compune din 2 grupe de căte 30 rezistențe paralele (pelicula metalică 1,5K/4,5W), legate în serie, montate pe suporti ceramici. Cu o putere de 270 W, divizorul este evident supradimensionat; cu un input de 500 W și valori SWR până la 3, nu s-a putut constata o încălzire.

Cu ajutorul unui comutator basculant, cu indicator LED legat în paralel pentru sensul de radiație dorit se face comutarea sensului de radiație, prin intermediul retelelor).

5. Aprecierea instalației și concluzii din trafic

Antena delta - loop prezintă o bandă relativ îngustă; lărgimea de banda pentru valori SWR < 2, este, cum se poate vedea în fig.6 de cca 160 KHz, prezentând în afara punctului de rezonanță o evoluție neregulată clară (nu este vorba de o greșeală de măsurare !); probabil că aici își spun cuvântul armaturile de oțel ale clădirii din apropiere, că și balustrada de metal de pe acoperisul aceleiasi clădiri.

Dupa terminarea antenei s-au facut mai întâi măsurări ale raportului față/spate, cu ajutorul unor statii de amator. Din rapoartele lor și măsurări multiple de recepție a rezultat pentru direcția principală de radiație în medie o valoare de 3 grade S sau 18 dB, cifra ce se poate considera foarte realistă. Aceasta se micșorează dacă partenerul se mută oblic față de direcția principală, iar la 90° nu se pot face deosebiri la comutare.

In trafic DX pe 80 m, nu a fost posibilă comutarea pe o antenă de comparație (spațiu disponibil era complet ocupat !), dar în comparație cu loop-ul simplu folosit anterior, au devenit clare urmatoarele insușiri:

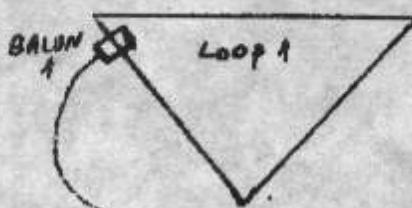
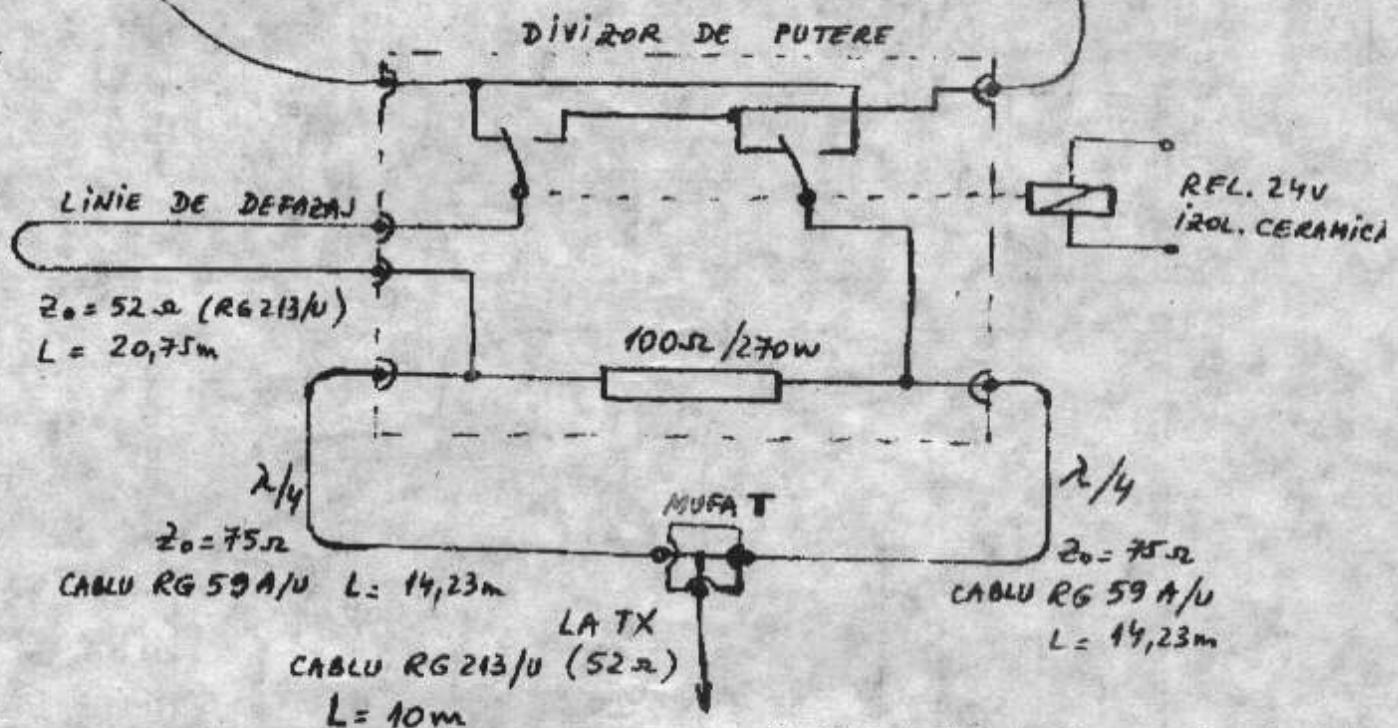
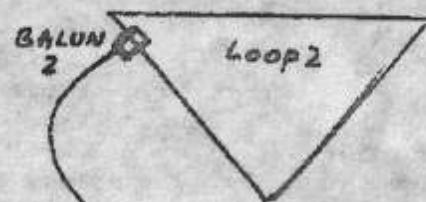

Fig. 5 Divizorul de putere și defazorul

1. Delta loop-ul cu 2 elemente are o caracteristică de radiatie în formă de cardioidă. În acest fel zonele de atenuare perpendiculare pe direcția principală sunt mai mici decât la loop-ul simplu, care are o caracteristică simetrică în 8. Cu loop-ul cu 2 elemente se pot face QSO-uri "pe direcția firului", unghiurile moarte lipsesc aproape total.

2. Delta loop-ul inversat, atât cel cu unul cât și cu 2 elemente, radiază cu unghiuri foarte reduse, polarizarea este predominant verticală și permite simplu legături la distanțe mari. În domeniul apropiat, sub 3.000 Km, este depășită de orice "frângie de rufe" cu radiație inclinată și care funcționează cât de căt.

3. Cea mai pregnantă calitate demonstrează delta loop - ul cu 2 elemente, ca antenă de recepție: unghiul de ridicare plat, căstig, insensibilitate față de tensiuni perturbatoare și înainte de toate, posibilitatea de a deconecta cu ajutorul unui simplu comutator, basculant "jumătate din lume", se ușurează respectabil traficul DX, ceea ce reprezintă uneori ceva mai prețios decât un căstig.

4. În comparație cu bucla simplă, căstigul antenei delta-loop cu 2 elemente, se poate aprecia cu abia 1 grad S (3-4 dB); de altfel nu este o valoare proastă, dacă se mizează pe 2 dB, căstigul unui loop, după Orr, se adună în total de cca 5-6 dBd, ceea ce reprezintă deja o deosebire sesizabilă.

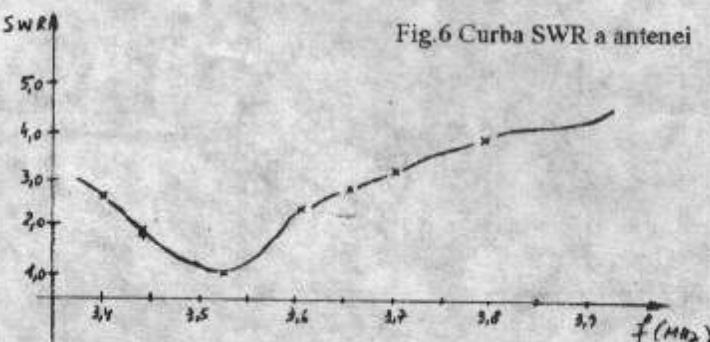

Fig.6 Curba SWR a antenei

Construirea antenei descrise aici, se recomandă numai amatorilor care dispun de aparatul de măsură și experiență suficientă. Problema principală rămâne însă spațiul necesar sau existența (întâmplătoare) a unor puncte de suspensie adecvate.

Autorul a putut adăuga, în primele 6 luni, după terminarea acestui proiect, cu stația construită tot în regie proprie, încă 68 țări la cele 97 DXCC existente. Cea mai frumoasă confirmare a venit de la unul din primele QSO-uri de la Snow, VK3MR, încă înainte de raport: "Wow, Rudi, what did you change ? ? ?" - Well, merely "the antenna !!"

Traducere și adaptare de YO3BWK - Nicu Udăteanu, după articolul lui DL6WD - Rudolf Fischer din CQ DL 7/83

= În zilele de 21 și 22 februarie, la hotelul Thuringer din Viena va avea loc sedința de lucru a VHF/UHF/Micowaves Committee - IARU Region 1

= În ziua de 31 ianuarie 1998, Radioclubul Județean Bacău în colaborare cu FRR, organizează la Bacău o întâlnire a radioamatorilor YO8. Sunt invitați și așteptați cu plăcere și radioamatori din Ucraina, Rep. Moldova precum și din alte districte ale țării: YO6, YO5, YO4, YO9, YO3, YO7 și YO2. Intrucât transportul a devenit destul de scurt, credem că asemenea manifestări zonale au sanse mai mari de se organiza în viitor. O asemenea întâlnire se va organiza în luna ianuarie și la Arad.

La Bacău se va analiza activitatea competitivă (UUS, US) și anului 97, probleme legate de repetoare și noduri PR, se vor prezenta antene, link-uri și interfețe telefonică pentru repetoare, etc.

O asemenea întâlnire a avut loc și la București în ziua de 15 noiembrie. Radioamatorii din Prahova s-au întâlnit la Valea Călugărească în ziua de 6 decembrie. O relatare mai detaliată despre acestea, în numărul viitor al revistei.

= YO6BZL - Peter, ne scrie despre manifestările dedicate închinării la 18 oct. 1997, la 100 de ani de la inaugurarea liniei de cale ferată Ciceu - Ghimeș. Radioclubul Județean Hatghita, împreună cu Asociația Radioamatorilor Feroviari din România, au tipărit o diplomă. S-au primit la YO6KNE deja 111 cereri pentru aceasta. Până la sfârșitul acestui an toate diplomele vor fi expediate. Manager - YO6OAF - Tamas Adalbert.

PAGINA ÎNCEPĂTORILOR

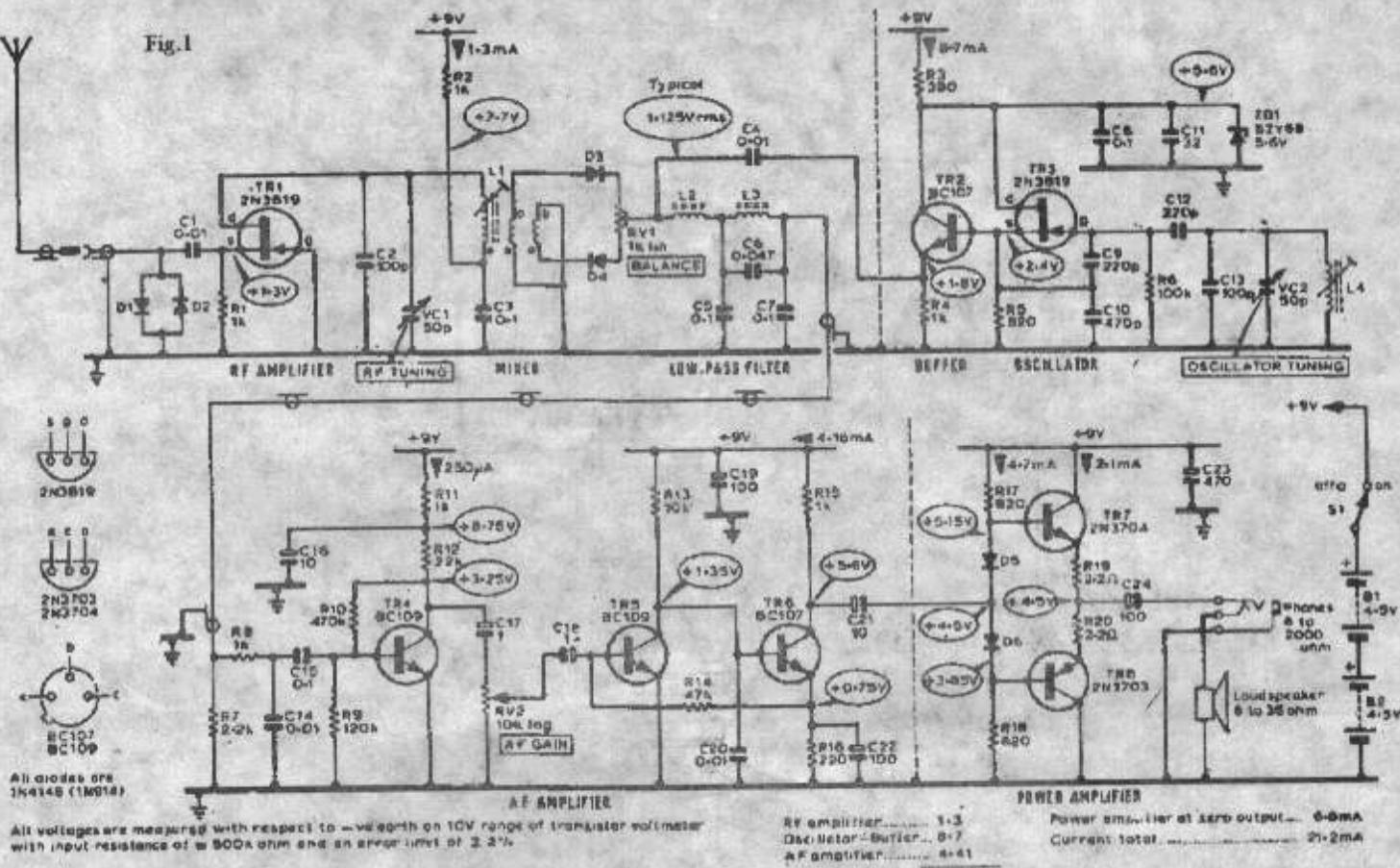
RECEPTOR CU CONVERSIE DIRECTĂ

Receptoarele cu conversie directă (sincrodină) au o serie de avantaje, dacă ne referim în principal la simplitatea montajelor. Schema descrisă este preluată din lucrarea "A Guide to Amateur Radio" realizată de cunoscutul redactor de la Radiocommunication - G3VA - Pat Hawker. Autorul montajului este J. Young BRS 33339.

căști cu impedanță redusă. Currentul consumat de etajul final depinde de nivelul semnalelor de JF ascultate. Diodele D1 și D2 protejează intrarea împotriva unor descărăcări electrice sau când în apropiere există semnale foarte puternice ale unor emițătoare.

In Fig.2 și 3 se arată dispozitionea blocurilor funcționale și a

Fig.1

Receptorul funcționează în banda de 80m și permite recepționarea semnalelor SSB și CW. Consumul (excluzând etajul final) nu depășește 15mA.

Schema electrică prezentată în Fig.1 conține și valorile tensiunilor și curentilor din principalele puncte.

Tranzistorul cu efect de câmp TR1 realizează atât o amplificare de RF, cât și o izolare, împiedicând semnalele de la oscilatorul local să ajungă la antenă.

Mixerul este echilibrat, folosește două diode cu siliciu și alimentează un Filtru Trece Jos tip m-derivat, care separă semnalele utile de JF. Frevența de tăiere a acestuia este de 3kHz. Potențiometrul semireglabil de echilibrare se reglează o singură dată și nu se mai actionează decât atunci când se schimbă diodele sau bobina L1.

Oscilatorul este de tip Colpitts și folosește un FET, urmat de un tranzistor BC107, ce îndeplinește rolul de separator. Tensiunea de alimentare a oscilatorului este stabilizată, pentru a îmbunătăți stabilitatea de frecvență. Trebuie acordată atenție calității condensatoarelor ce decuplă dioda Zener. În lipsa lui C11 de exemplu, zgomotul generat de dioda Zener, ajunge la mixer și semnalele slabe nu mai pot fi recepționate.

Urmează trei etaje de amplificare. Ultimul este necesar numai dacă se dorește receția într-un difuzor de putere mică sau într-o pereche de

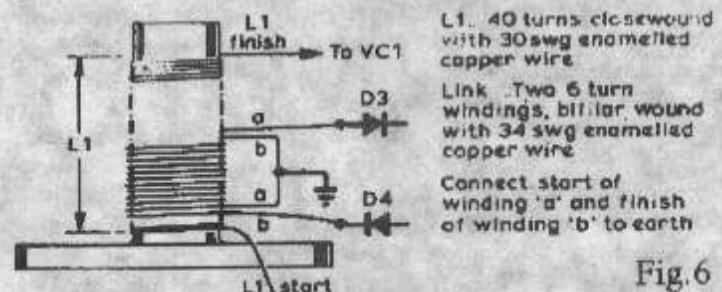

Fig.6

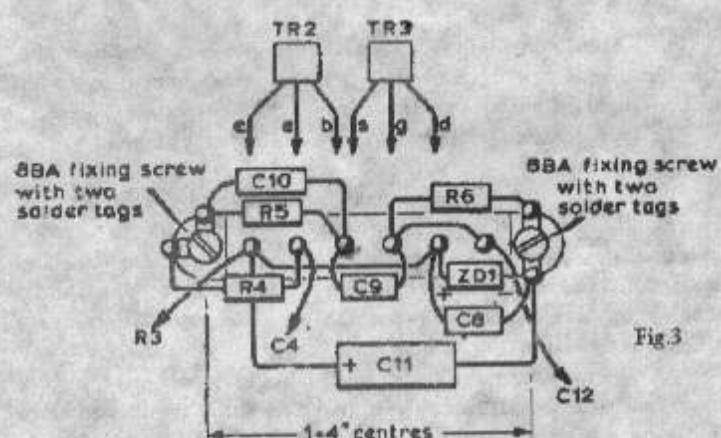

Fig.3

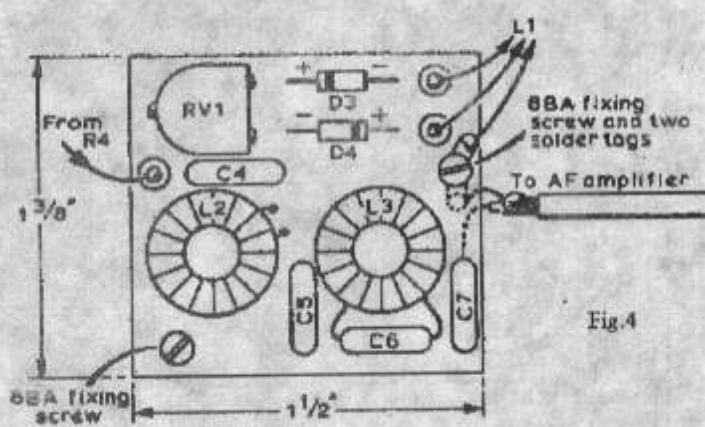
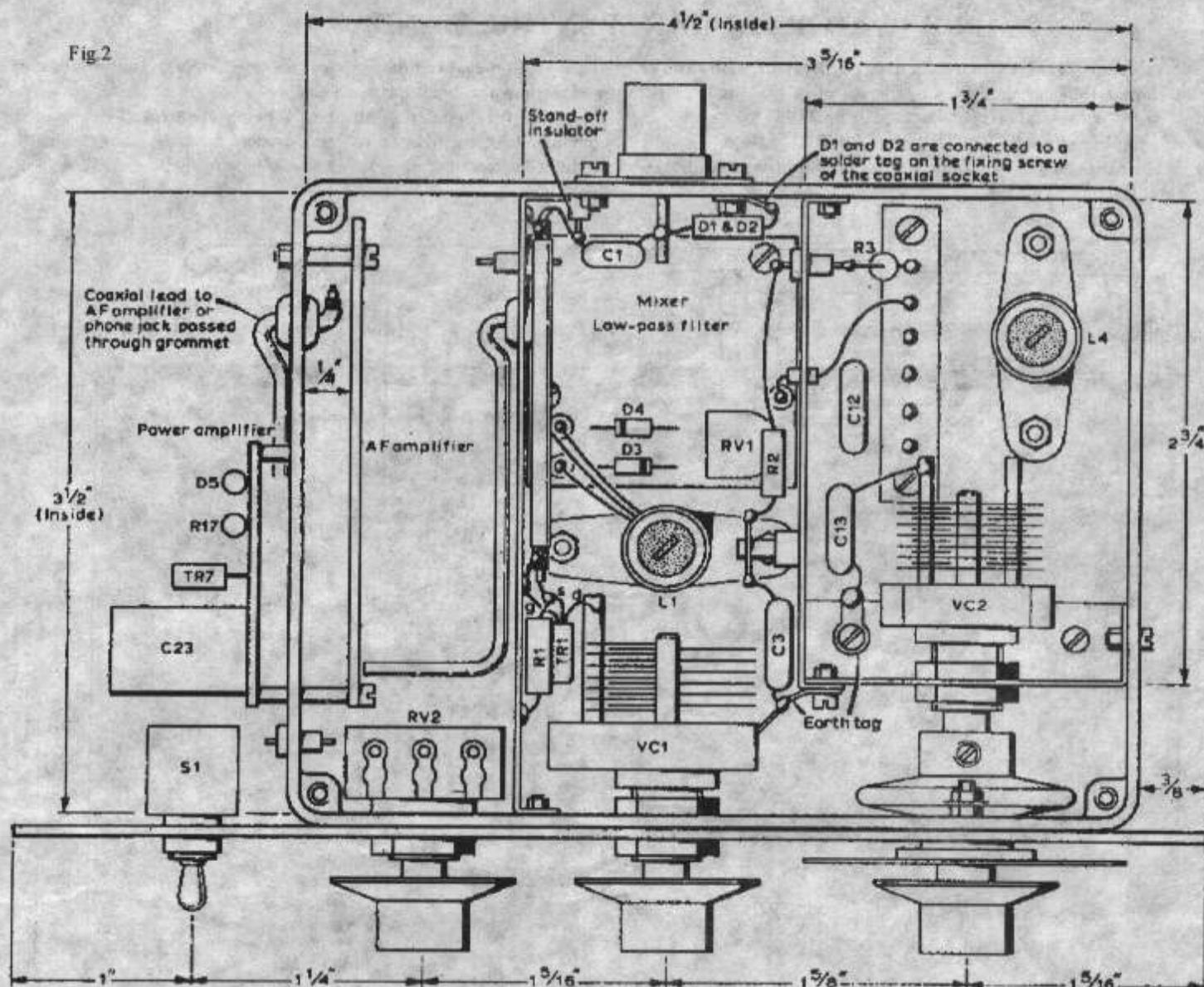

Fig.4

Fig.2

principalelor componente, folosită de autor. Dimensiunile sunt date în inch dar pot fi ușor convertite în mm, știind că; 1 inch = 25,4 mm. Fig.4 și 5 arată modul de realizare a: oscilatorului, mixerului și FTJ, precum și a A.F. Bobinele L1 și L4 se realizează pe carcase cu miez și diametru de cca 9,5mm, iar L2 și L3 pe toruri de ferită. L1 conține 40 spire CuEm 0,35mm, peste care se aplică un stat de bandă izolațoare. Se bobinează apoi bifilar 6 spire din CuEm 0,22mm, ale căror capete se lipesc ca în Fig.6. Bobinele se fixează mătisând capetele cu atâj sau fixându-le cu un lac izolant.

L4 se bobinează pe o carcă identică și conține 30 spire CuEm

de 0,3mm. L2 și L3 sunt 40 spire CuEm 0,3mm, dar se poate folosi și un soc de RF de 1 mH. L3 sunt 30 spire CuEm 0,15mm și se bobinează cu ajutorul unei navete pe care se infăsoară inițial conductorul.

Cu ajutorul unui receptor bine etalonat sau a unui frecvențmetru se regleză frecvența oscilatorului pentru a acoperi gama: 3,5 - 3,8 MHz. Dacă nu se realizează acoperirea dorită se va modifica C13. Recepționând o stație se regleză L1 pentru audiere maximă și RV1 pentru a elimina semnalele stațiilor parazite.

Cu o antenă bună receptorul va oferi satisfacții deplină pentru un radioamator începător.

Traducere YO3APG

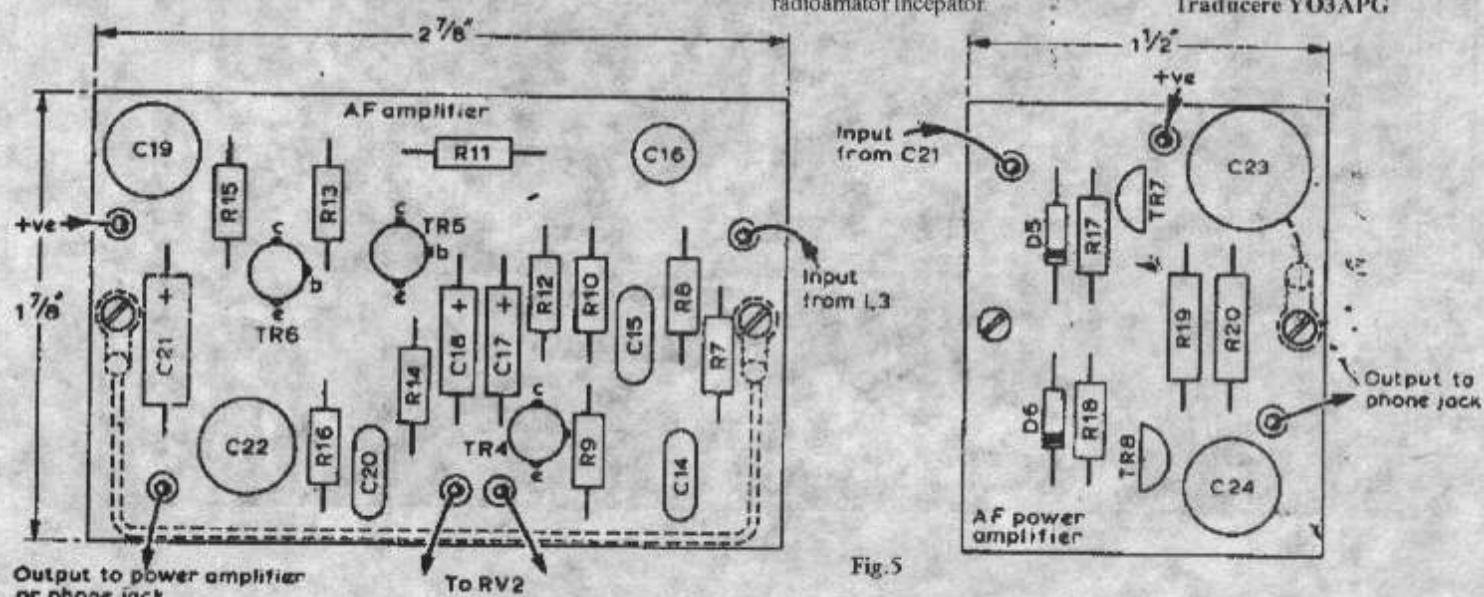

Fig.5

AMPLIFICATOR LINIAR PENTRU BANDA DE 2M

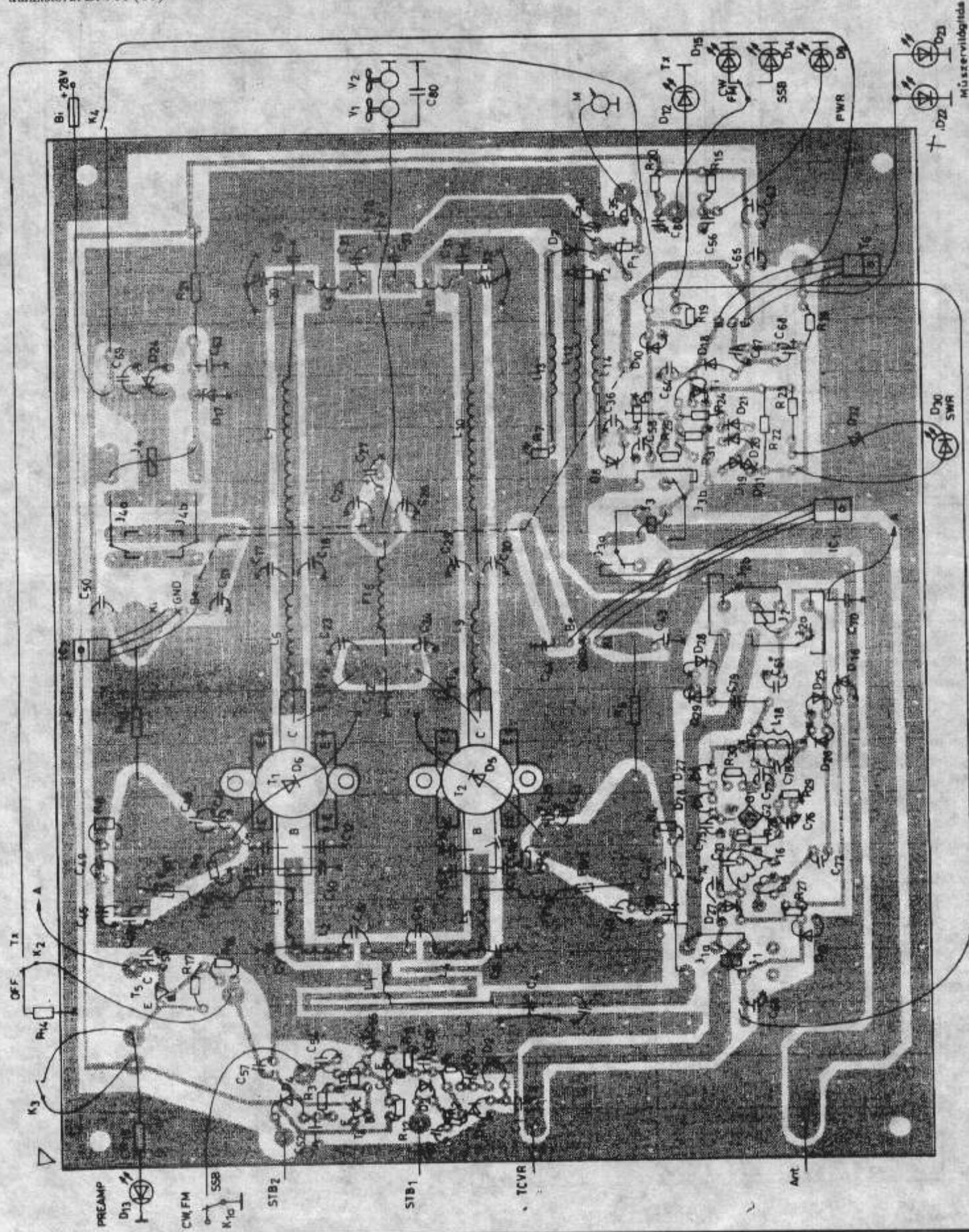
Laszlo - HA7VC a realizat și publicat în Almanahul Radiotekhnika 1998 un amplificator liniar ce oferă la ieșire o putere maximă de 160W folosind două tranzistoare de tip 2T931A.

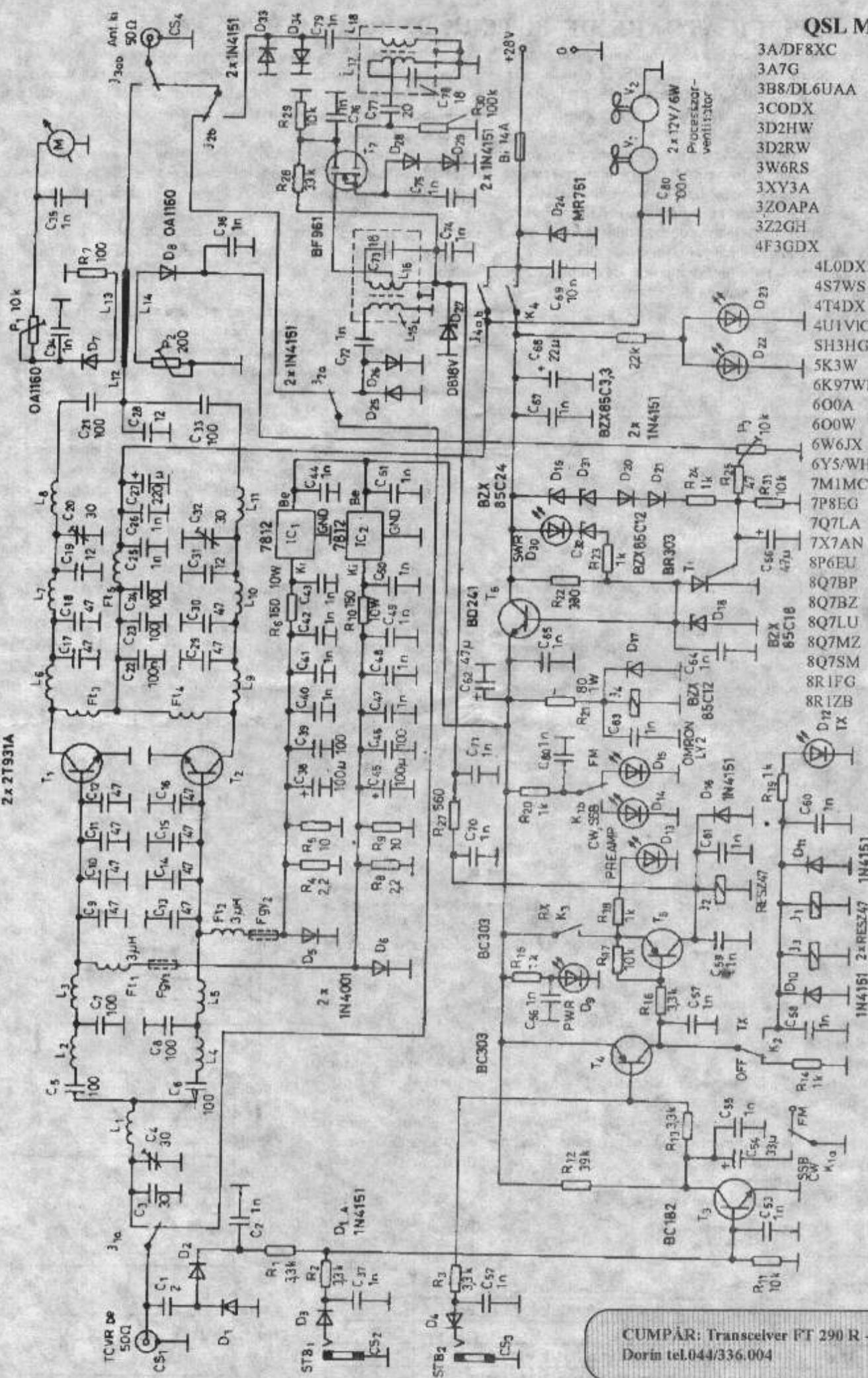
Amplificarea realizată este de circa 9.5dB.

Poarta de recepție se folosește un preamplificator realizat cu tranzistorul BF961 (T7).

Comutarea emisie/recepție se realizează automat sau prin aplicarea unei tensiuni pozitive la intrarea STB1.

Prezentăm în continuare schema electrică și dispozitiva componentelor pe placă de cablaj. Descriere detaliată a funcționării și modului de execuție și reglaj se ve prezenta în numerele viitoare ale revistei noastre.

CUMPĂR: Transceiver PT 290 R - YO9GMI -
Dorin tel.044/336.004

QSL Manager

3A/DF8XC	DL6UAA
3A7G	3A2LF
3B8/DL6UAA	DL6UAA
3CODX	EA4URE
3D2HW	15JHW
3D2RW	ZL1AMO
3W6RS	XW2A
3XY3A	F5IEV
3ZOAPA	SP5ZDH
3Z2GH	SP2FOV
4F3GDX	DU3GDX
D23	4L0DX JK2QPR
D24	4S7WS ON6TZ
D24	4T4DX OA4FW
D24	4U1VIC OE5JDL
D24	SH3HG N5HG
D24	5K3W HK3SGP
D24	6K97WFK HL1IWD
D24	600A VK6ZX
D24	600W VK6ZX
D24	6W6JX F6FNU
D24	6Y5/WH6X JE3MAS
D24	7M1MCT JA6EURO
D24	7P8EG K0JZM
D24	7Q7LA G0IAS
D24	7X7AN KY3V
D24	8P6EU KU9C
D24	8Q7BP EA2BP
D24	8Q7BZ OE1PYA
D24	8Q7LU EA2CLU
D24	8Q7MZ OE1PYA
D24	8Q7SM SM0AGP
B2X	8R1FG W4FRU
B2X	8R1ZB JH1NBN

AMPLIFICATOARE DE PUTERE DE RADIOFRECVENTA

Radioemitatoarele de amatori lucreaza, conform regulamentului de radiocomunicatii pentru serviciul de amatori, in benzile alocate, pe frecvențe cuprinse intre 1,8 si 2050 MHz. Puterile de emisie, conform regulamentului, variază funcție de banda de frecvențe intre 5 si 400 W.

Etajele finale de putere sunt realizate cu tuburi electronice, tranzistoare sau diode semiconductoare generatoare in domeniul microundelor, alegera depinzand de frecvența de lucru si de puterea ceruta.

Un etaj de putere este compus dintr-un circuit de adaptare de intrare menit sa realizeze transferul maxim de putere de la etajul precedent (care lucreaza pe o sarcina standard) la intrarea dispozitivului de amplificare, dispozitiv de amplificare enumerat mai sus si un circuit de adaptare de iesire care realizeaza transferul de putere de la borna de iesire a dispozitivului de amplificare la o rezistență de sarcina de 50 sau 75 ohmi (valori standardizate).

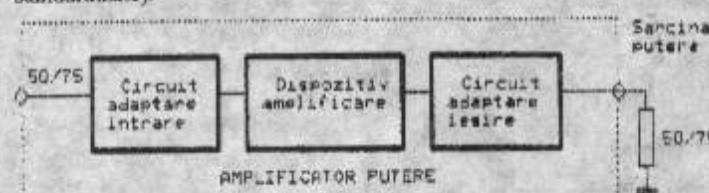

Fig. 1

In acest capitol vom trata pe rand aceste probleme cu exemplificare pe realizari concrete de radioamatori.

Dispozitivele de amplificare (tub electronic, tranzistor) acopera o gama largă de frecvență, cu mențiunea ca impedanța lor de intrare are o componentă puternic capacitive. Restricțiile în frecvență apar la circuitele de adaptare. Pentru amplificatoarele de banda îngustă se utilizează circuite acordate. Circuitele de banda largă se realizează fie cu circuite rezonante acordabile, fie cu transformatoare de adaptare.

Solutia cu circuit rezonant acordabil a carui impedanta la rezonanta variază cu frecvența ridică serioase probleme de calcul si realizare si este in general asociata etajelor cu tuburi electronice. Solutia cu transformator realizata o adaptare de banda largă in care raportul frecvențelor de lucru nu depaseste valoarea 5. Solutia cu transformator este folosita de multe ori in etajele cu tranzistoare in VHF.

Adaptarea se poate evalua cu un WSVR metru care permite masurarea puterii directe si a puterii reflectate. Cu acest tip de aparat nu se poate insa stabili daca dezadaptarea este datorata unor elemente reactive sau rezistive si nici daca impedanta complexa este mai mica sau mai mare de 50/75 ohmi. Masuratori suplimentare se pot face cu voltmetre de inalta frecvență si uneori cu vector-impedanțmetre cu restrictia ca masuratoarea se face la nivele mici de semnal si este departe de valoarea regimului de semnal mare specifică etajelor finale de putere.

Pentru obtinerea puterilor mari de iesire (200-400 W) se utilizeaza mai multe amplificatoare de putere ale caror puteri se aduna. Vom exemplifica aceasta tehnica de insumare.

O parte importantă a amplificatoarelor de putere o reprezinta filtrele de iesire destinate suprimarii armonicelor si circuitele de adaptare cu antena. In cazul utilizarii circuitelor acordate in constructia amplificatorului de putere functiile de filtrare si adaptare cu antena pot fi preluate in parte de acest circuit acordat.

DISPOZITIVUL DE AMPLIFICARE

Dispozitivul cu care se realizeaza amplificarea este un tub electronic, un tranzistor sau un tranzistor cu efect de camp "de putere" in sensul ca trebuie sa functioneze la tensiuni si sa conduca curenti in asa fel incit sa se obtina puterea de iesire ceruta.

Sa exemplificam. Din formula puterii: $P = U \cdot I / 2 \cdot R$ se deduc pentru o putere de 10W urmatoarele perechi tensiune, current (in valori de varf):

Tabelul 1

R(Ohmi)	U(V)	I(A)	Dispozitiv utilizat	R sarcina (Ω)
1	800	126,5	0,158 tub electronic si transformator 4:1 la iesire	50
2	200	63,24	0,316 tranzistori si transformator 1:1 la iesire	50
3	50	31,6	0,632 tranzistori si transformator 1:2 la iesire	50
4	12,5	15,8	1,265 tranzistori si transformator 1:2 la iesire	50

Utilizarea transformatorului simplu sau sub forma prizei pe un circuit acordat supune dispozitivul amplificator unei tensiuni de doua ori mai mare decat valorile din tabelul de mai sus, datorita fenomenului de autoinductie. Dispozitivul trebuie sa suporte o tensiune egala cu cel putin dublul valorii din tabelul 1.

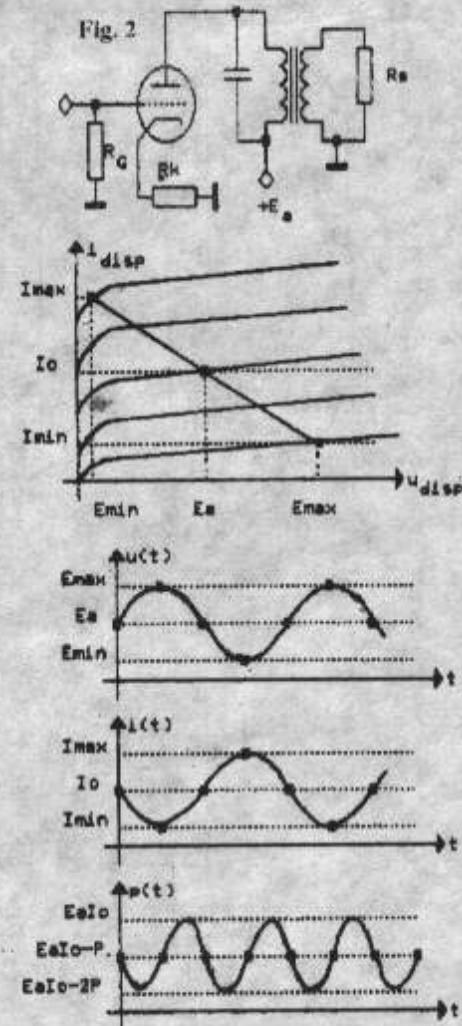
In primul caz vom folosi un tub cu tensiunea anodica maxima de cel putin 300V, in cazul 3 tranzistorul trebuie sa suporta 65V, si asa mai departe. Tinand cont de calculul puterii de iesire se poate alege dispozitivul de amplificare adevarat, iar incadrarea in valoarile limite de curent si tensiune se face alegind factorul de transformare la iesire. Puterea maxima de iesire se obtine utilizand integral excursiile de curent si tensiune din catalog pentru dispozitivul ales.

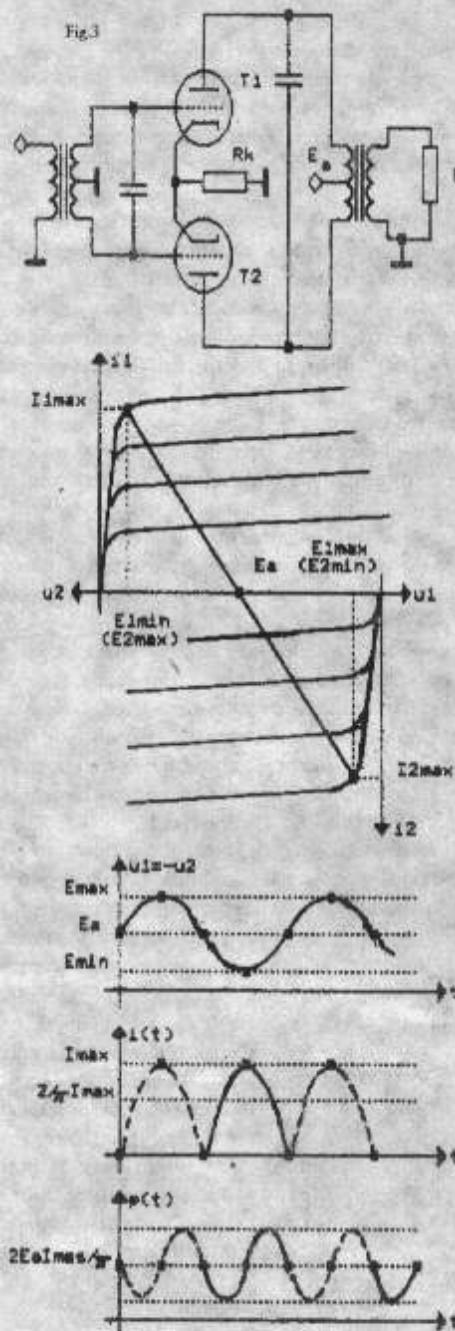
Al doilea element care intra in discutie este randamentul. Aceasta se exprima ca raport intre puterea de curent alternativ obtinuta in sarcina si puterea de curent continuu absorbita de la sursa de alimentare. Pentru aceasta vom introduce noțiunea de regim de functionare. In clasa A pe cazul 1 din tabelul 9.1 se alimenteaza tubul la o tensiune de 150V si se asigura prin rezistența de catod un curent de 0,16A ca in fig. 2. In acest fel curentul variază de la 0,002A la 0,318A in jurul valorii de repaus, ca in fig. 2. Tensiunea variază intre 23,5V (Emin = tensiune de saturatie) si 276,5V (Emax = tensiune anodica maxima). Puterea de curent continuu este de $150 \cdot 0,16 = 24W$, iar puterea de radiofrecventa obtinuta este de 10W. Randamentul etajului este de $10/24 = 41,6\%$. In aceasta situatie puterea de 14W ramasa este dissipata de tubul electronic transformandu-se in caldura.

Randamente mai ridicate se obtin utilizand clasa B si C. In clasa B se folosesc doua dispozitive de amplificare functionand in contracimp, fiecare conducind pe cale o alternanta de semnal, ca in fig. 3. Curentul de repaus se alege intre 1-100 mA (de fapt clasa AB) astfel incat sa se obtina o functionare in zona liniară a dispozitivului de amplificare pe alternanta care ii este destinata. La intrare semnalul trebuie aplicat unui circuit pasiv care sa produca un defazaj de 180 grade intre semnalele aplicate celor doua dispozitive, iar la iesire un alt circuit pasiv trebuie sa aduine in faza semnalul amplificat. (In joasa frecvență se folosesc transformatoare - defazor si de iesire)

Relevând cazul 1 si dimensionând curentul de repaus la 1 mA vom avea o excursie de curent intre 0,001 si 0,1582 mA pe fiecare tub si alegind tensiunea de alimentare EA = 150V vom avea aceiasi excursie de tensiune ca in clasa A. Valoarea medie a curentului absorbit de la sursa este de $2 \cdot 0,001 + 0,158 \cdot 2 / \pi = 0,1026mA$. Puterea absorbita de la sursa este de $150V \cdot 0,1026mA = 15,4W$, iar randamentul obtinut este de $10W / 15,4W = 55\%$, ramand ca numai 5,4W sa se disipe pe cele doua tuburi.

In fig. 2 si 3 s-a desenat si variatia puterii disipate, care trece prin valori minime

atunci cind tensiunea sau curentul alternativ trec prin valoarea 0. In ambele exemple de clasa A si B randamentul scade daca se obtine la iesire o putere mai mica de 10W deoarece la curentul maxim prin dispozitiv corespunde o tensiune mai mare decit valoarea la saturatie, deci puterea dissipata creste. Randamentul scade si daca sarcina nu este perfect rezistiva. Aceasta pentru ca la valorile maxime de curent prin dispozitiv nu corespund valorile minime de tensiune pe dispozitiv, datorita defazajului introdus de partea reactiva a impedantei de sarcina, si apare putere dissipata suplimentar.

Multi radioamatori evalueaza functionarea etajului final masurand cu un miliampermetru curentul debitat de sursa de alimentare si regleaza etajul la puterea ceruta pentru o indicatie minima a miliampermetrului.

In clasa A si AB etajul are o functionare liniara astfel ca intre curentul (tensiunea) de intrare si curentul (tensiunea de iesire) raportul este constant si egal cu factorul de amplificare, indiferent de valoarea curentilor (tensiunilor). acest tip de etaj este folosit in toate cazurile in care semnalul de amplificare este modulat in amplitudine. Există posibilitatea ca dispozitivul sa functioneze pe o durata mai mica decit o secunda, in clasa C. Polarizarea la intrare se alege astfel incit dispozitivul sa fie blocat (sa nu treaca curent de repaus). Evident este necesara o anumita amplitudine de tensiune (curent) de intrare pentru ca dispozitivul sa se deschida si sa conduca. In clasa C randamentul poate atinge valoarea de 80%, dar emitorul trebuie sa fie cu modulatie de frecventa sau pentru telegrafie. A1 intrucat informatie purta de aceste semnale nu este afectata de distorsionarea amplitudinii.

DISIPAREA CALDURII

Din exemplele de mai sus s-a vazut ca dispozitivul de amplificare trebuie sa disipe puteri comparabile ca ordin de marime cu puterile de radiofrecventa obtinute. Daca pentru un tub obisnuit o putere dissipata de ordinul Watt-ilor este acceptabila inscriindu-se in datele de catalog, un tranzistor fara radiator nu poate disipa mai mult de 1 W. Deasemenea, tubul in regim maxim de putere trebuie racite.

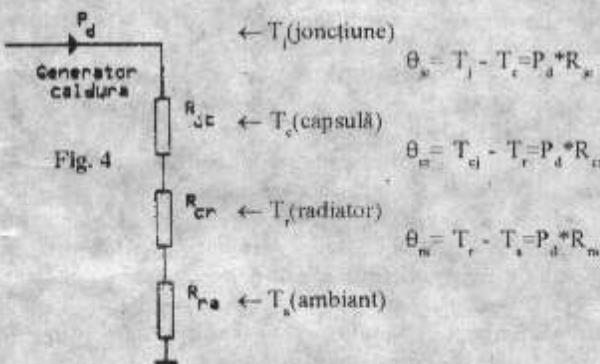
Racirea se face prin introducerea unui radiator care sa preia fluxul de caldura prin conductie si sa-l distribuie uniform pe o suprafață de radiatie adevarata. Daca aceasta metoda nu este suficienta se procedeaza la o racire fortata prin convectie, folosind un ventilator.

Eficiența radiatorului si a racirii fortate se poate verifica simplu, inainte de punerea in functiune a etajului final de putere. Pe radiatorul ales se placeaza un tranzistor de putere de joasa frecventa care se alimenteaza. Se regleaza curentul prin tranzistor pana se disipa o putere aproximativ

egala cu puterea de radiofrecventa ceruta (randament 50%). Tranzistorul astfel montat pe radiator se va incalzi si dupa un timp va atinge un regim termic stationar. Se pot masura cu un termometru de contact obisnuit temperatura capsulei tranzistorului si temperatura la suprafața radiatorului in diferite puncte. Daca contactul termic tranzistor radiator este necorespunzator atunci, in vecinatatea capsulei, radiatorul va avea o temperatura mica. Daca radiatorul nu are o forma corespunzatoare atunci extremitatile vor fi reci si ca urmare pot fi inflaturate. Dimensionarea incorecta a radiatorului va duce la distrugerea prin ambalare termica a unui tranzistor ieftin. Masurarea temperaturii capsulei va permite estimarea corecta a temperaturii jonctiunii folosind valorile rezistente termice date in catalog. Nu se recomanda pentru aceasta experimentare folosirea tranzistorului de putere de radiofrecventa pentru ca acesta se poate distruge prin autooscilatie, aparuta pe inductanta firelor de legatura.

In mod similar se poate estima eficiența racitii cu un ventilator a unei incinte in care am pus o rezistență de putere. Alegem puterea care va fi dissipata pe rezistență si masuram temperatura aerului la intrarea si la iesirea din incinta. Cunoscind debitul de aer si cele doua temperaturi se estimaza puterea evacuata de curentul de aer. Masurarea temperaturii la suprafața rezistenței de putere ne va da o indicatie exactă a temperaturii suprafetei tubului electronic care urmează a fi racit.

Calculele de temperatura se efectueaza simplu, cu legea lui Ohm, in care tensiunea se inlocuiește cu diferența de temperatură, curentul se inlocuiește cu puterea dissipată, iar rezistența se inlocuiește cu rezistența termica data in catalog sau cu valoarea calculata sau masurata in functie de dimensiunile radiatorului.

Relatia mentionata, cu elementele de pe fig. 4, este:

$$\theta_{jc} * P_{dissipat} = T_j - T_c$$

relatia intre putere, temperatura si rezistența termica

$$\theta_{cc} = \theta_{jc} + \theta_{cr} + \theta_{ra}$$

Notatiile corespund elementelor de pe fig. 4.

Valoarea θ_{jc} se da in catalog pentru tranzistorul ales. Sa presupunem $P = 10W$, $\theta_{jc} = 2$ grade C/W. Diferenta de temperatura intre jonctiune si capsula este $10 W * 2$ grade C/W = 20 grade C. In acest caz daca temperatura capsulei este 80 C atunci jonctiunea are temperatura de 100°C.

θ_{cr} este cuprinsa intre 0,5 - 1,5 grade C/W si depinde de starea de finisare a suprafetelor de contact ale radiatorului si capsulei si de presiunea de contact. Folosirea vaselinelor siliconice intre cele doua suprafete in contact duce la obtinerea celor mai mici valori θ_{cr} . In exemplul de mai sus diferența de temperatura intre capsula si radiator poate fi intre 5 - 15 grade C. Deci temperatura radiatorului lingă capsula este cuprinsa intre 65 - 75 grade C, cu valoările din exemplu.

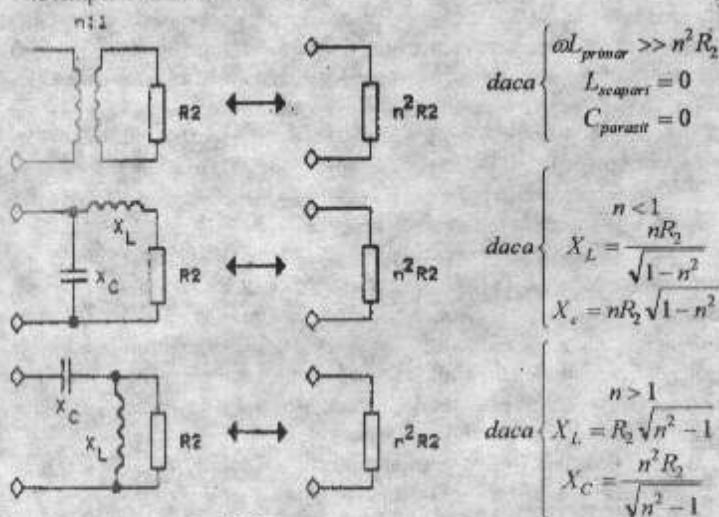
Pentru ca puterea de 10 W sa fie radiata intr-un mediu (aer) la temperatura de 25 grade C este necesar ca rezistența termica a sistemului radiator/mediu ambiant sa fie de $(65 - 25)$ grade C / 10 W adica 4 C/W.

Radiatorul se realizeaza din cupru sau aluminiu. Aceste metale conduc foarte bine caldura si vor aparea diferente mici de temperatura intre punctul de fixare a capsulei si marginile radiatorului. Suprafata radiatorului trebuie sa fie cat mai mare si se folosesc bare profilate sau sandwich-uri din tabla in forma de U. Suprafetele se acopera chimic in negru pentru radiatie maxima.

Valoarea puterii dissipate maxime pe tranzistor, data in catalog, se refera de obicei la un radiator infinit si la o temperatura ambianta de 25 grade C. Aceasta valoare nu poate fi atinsa practic pentru ca conditiile enuntate sunt ideale. In functie de temperatura ambianta maxima si de rezistentele termice obtinute practic se poate ajunge la 60 - 80 % din puterea

dispărată maximă.

Racirea forțată prin ventilare permite estimarea puterii evacuate cu formula: $P_d = 4,3 \cdot Q_a \cdot (T_d / T_a - 1)$, în care P_d este puterea evacuate, Q_a este debitul de aer în metri cubi pe minut, T_d este temperatura la suprafața dispozitivului de amplificare, iar T_a este temperatura aerului ambient.

In fig. 5 este exemplificat un sistem etans care forțează curentul de aer să trească prin găurile de racire prevăzute de fabricant în soclu tubului. Eficiența ventilatorului este apreciată de denivelarea produsă de tubul manometric atașat incintei. Autorul propune introducerea în pereti de sticla ai manometrului a două contacte care să comande tensiunea anodică a tubului, astfel ca la scăderea presiunii să fie decuplată alimentarea etajului final pentru a preveni distrugerea sa prin topire. Contactele vor fi scurcurcuite chiar de coloana de mercur.

In catalog se da puterea dispărată de anodul unui tub cu condiția unei raciri forțate cu o valoare dată a debitului de aer. Aceasta valoare de putere nu se recomandă să fie folosită în proiectare. Practica a demonstrat că se poate dispăra mult mai ușor aceeași putere folosind două tuburi în loc de unu, fără a schimba ventilatorul. În fine ventilatorul trebuie să fie capabil să crească presiunea în incintă, practică dovedind că selecția nu este chiar să simplă.

Este foarte important la proiectarea incintei să se studieze traseul curentului de aer. Dacă apar zone ale suprafeței racite asezate transversal pe direcția curentului de aer atunci este posibil ca zone ale acestei suprafețe să fie mai fierbinte. Uneori se preferă circuite separate de racire pentru anod și pentru soclu, utilizând ventilatoare separate.

ADAPTAREA CU CIRCUITE ACORDATE

Circuitele acordate, prin configurația aleasă, pot să compenseze partea imaginara a impedanței de adaptare și să realizeze o transformare a valorii partii rezistive. Impedanța de intrare a tubului sau a tranzistorului este capacitive, conductoarele de legătură au inductanță de 10nH/cm , ieșirea

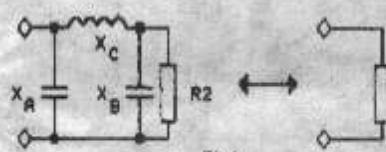
acestor dispozitive este și ea capacitive astfel încât includerea acestor impedante în circuite acordate este soluția cea mai simplă.

Pentru circuite simple de adaptare exprimarea matematică a valorilor elementelor se face cu formule ușor de calculat. Conectarea serie sau paralelă a unei reactante pe o rezistență dată duce la transformarea partii rezistive a admitantei respectivă impedantei nou create. Exemplificarea se găsește în fig. 5. Efectul unui transformator este măsurarea tensiunii secundare cu raportul de transformare și creșterea curentului secundar cu același raport. Explicația fenomenului rezidă din egalitatea puterilor active absorbită în primar și consumată în secundar. Grupul transformator rezistență de sarcină se poate înlocui cu o rezistență echivalentă egală cu rezistența de sarcină multiplicată cu patratul raportului de transformare.

Adaptarea se poate face folosind elemente reactive astfel încât particile reactive să se anuleze la frecvența de lucru, iar partea rezistivă rezultată să fie transformată la valoarea cerută. În fig. 5 sunt date două astfel de exemple folosind reactante inductive și capacitive conectate serie și paralel. Prin aceste configurații de circuit se obține o transformare cu raport de transformare subunitar și supraunitar, dar în banda îngustă de frecvență intrucât ladezacord față de frecvența de lucru nu se mai îndeplinește condiția de rezonanță și apare în impedanță de intrare o componentă reactive nedorită.

In practica astfel de configurații simple se pot folosi numai la frecvențe joase, în primele benzi de radioamatori. În aceste benzi valorile capacităților parazite inerente dispozitivelor electronice și inductanțele conexiunilor au valori care nu afectează acordul circuitului de adaptare. În cazul circuitului cu $n < 1$ din fig. 5 o capacitate parazită în paralel cu rezistența de sarcină poate duce la rezonanță cu reactanta inductivă la anularea acesteia la frecvența de lucru și la modificarea circuitului de adaptare într-un grup R, C serie, iar pentru o frecvență de lucru mai mare decât frecvența de rezonanță să apară una reactanță pur capacitive paralel cu rezistența de sarcină și deci la schimbarea configurației circuitului.

In practica radioamatorelor sunt uzuale folosite circuite de adaptare în π având la intrare și la ieșire reactanțe capacitive reglabile în care se pot include elementele parazite menționate. Inductanța conectată intrare/ieșire este realizată cu prize pentru a permite lucru în mai multe benzi. Circuitul este redat în fig. 6 împreună cu

formulele de calcul ale elementelor. Determinarea valorilor este mai anevoiească deoarece unul dintre elemente se aleagă după care celelalte se calculează. Procesul este repetat pînă se obțin valori rezonabile pentru elementele circuitului.

ing. Radu Mateescu
- va urma -

Titularii de autorizații emise până la data intrării în vigoare a prezentelor tarife, pentru a putea beneficia de reducere, trebuie să predea documentele menționate mai sus, în termen de 30 zile de la această dată. În cazul elevilor și studenților, documentele pentru reducere trebuie să depună și în fiecare an până la data de 20 ianuarie a anului respectiv.

Tarifele care se datorează odată cu prestarea serviciului sau emiterii autorizațiilor intră în vigoare începând cu 1 decembrie 1997, iar tarifele datorate anual intră în vigoare începând cu 1 ianuarie 1998.

* Felicităm pe toti organizatorii și participanții de la examenele pentru obținerea certificatelor de radioamator, organizate în ultima lună. Este vorba de: RCJ Hunedoara, RCJ Bacău, RM București, RCJ Teleorman.

* YO3DAC - Iulian s-a stabilit de curând în Canada și lucrează cu indicativul VA3IUL.

* A 10-a Conferință a IARU Region 3, s-a desfășurat la Beijing în perioada 8-12 septembrie. Au participat reprezentanți a 20 de organizații membre, inclusiv Vietnam Amateur Radio Club ca observatori.

S-au discutat numeroase probleme referitoare la activitatea noastră. Printre acestea solicitarea la ITU a lărgirii până la 300 kHz a benzii de 7MHz, precum și la precizarea mai clară în reglementările ITU a rolului radioamatelor în cazul comunicațiilor de urgență. Se va insista pentru imbunătățirea activității "IARU Monitoring System", în scopul protejării de "intruși" a benzilor de radioamatori.

DIVERSE

* Adrian Voica - YO2BPZ pregătește "Calendarul Radioamatatorului". Este vorba de o lucrare cuprinzând 12 pagini A4, ce cuprinde datele de desfășurare și regulamentelor principalelor competiții interne și internaționale. Comenzi și informații: YO2BPZ - tel. 054/617.201, sau: Calea Zarandului 43/ ap.17, Deva - 2700.

* IGC ne comunică noile tarife aprobate de Ministerul Comunicațiilor prin O.M.C. Nr.326/05.11.1997.

1. Tarif pentru stație emisie-recepție cu $P < 50\text{W} = 17.700$ lei/an/stație
2. Tarif pentru stație emisie-recepție cu $P > 50\text{W} = 35.400$ lei/an/stație
3. Tarif de emisie certificat radioamator = 7.080 lei
4. Tarif de emisie autorizație de funcționare pentru serviciul de amator = 35.400 lei/buc.

Tarifele de autorizare și utilizare spectru se reduc cu 50% pentru: - Stațiile din serviciul de amator ale persoanelor care au calitatea de veteran de război, student sau elev cursuri de zi, ale persoanelor care posedă certificat legal de handicap sau ale altor categorii de persoane care pot beneficia de astfel de reduceri, în conformitatea cu legislația în vigoare.

Pentru a putea beneficia de reducere, documentele care atestă acest drept trebuie depuse la unitatea R.A. Inspectoratul General al Comunicațiilor, care va emite autorizația de funcționare, odată cu cererea de autorizare.

AMPLIFICATOR AUDIO 10 W

(KIT CONEX Electronic S.R.L. CNX - 107)

CNX 107 este un amplificator de putere, mono, construit în jurul CI TDA 2003 având următoarele caracteristici tehnice:

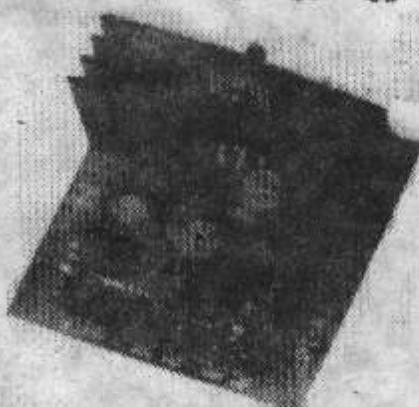
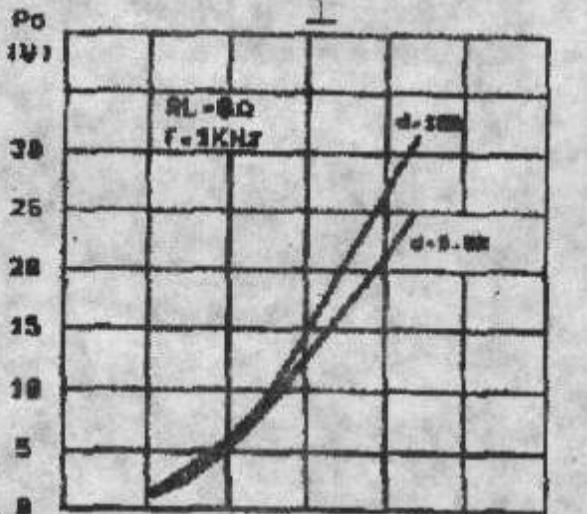
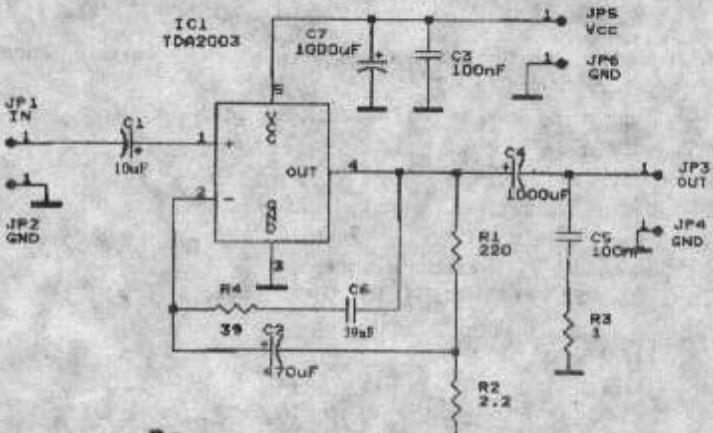
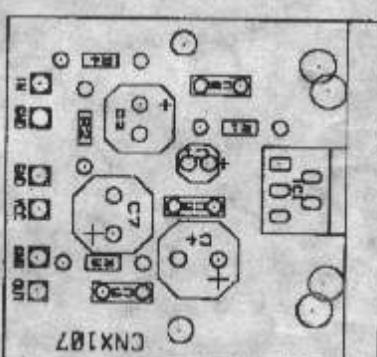
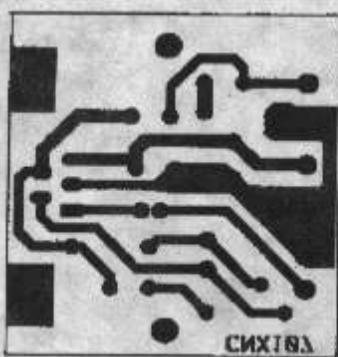
Putere de ieșire 10 W.

Protecție la scurtcircuit pe ieșire.

Blocare la supratemperatură.

Dimensiuni cu radiator (45 x 50 x 26 mm).

Datorită capabilității mari de curent la ieșire a lui TDA 2003, amplificatorul poate lucra și pe o sarcină de 2 W. Montarea pe radiator nu necesită izolare electrică. Alimentare se va face de la o sursă bine filtrată. Tensiunea de alimentare nu va depăși 18 V. Amplificare se poate modifica conform relației: $A = 1 + R_1/R_2$. Schema electrică, cablajul și dispunerea componentelor se arată în Fig. 1-3. Fig. 4 redă Puterea de ieșire, funcție de tensiunea de alimentare și distorsiunile admise. Alte caracteristici tehnice sunt redatate în Tabela 1.

Simbol	Parametru	Condiții de test	Min	Tip	Max	UM
P_0	putere de ieșire în regim continuu sinus	$d=10\%$, $f=1\text{KHz}$ $V_s=14.4\text{ V}$, $R_l=4\Omega$	4.5		W	
	Putere muzicală	$V_s=14.4\text{ V}$, $R_l=2\Omega$	7.5		W	
Z_i	Impedanță intrare	$f=1\text{KHz}$	70			$\text{K}\Omega$
G_v	Câștigul în tensiune		40			dB
B_{3dB}	Banda de frecvențe reprodusă	$P_0=1\text{W}$, $R_l=4\Omega$	40 Hz ... 15 KHz			
I_s	Currentul absorbit	$P_0=4.5\text{ W}$, $R_l=4\Omega$ $P_0=7.5\text{ W}$, $R_l=2\Omega$	0.5 1		A	

S-a aprobat și o modificare a regulației organizare a competițiilor de ARDF (Radiogoniometrie de Amatori).

La 5 octombrie s-a și organizat un campionat de ARDF în orașul Tateyama din Japonia, la care au participat 160 de japonezi și 10 coreeni. JA1KAB a fost reales ca secretar.

Interesant este către de radioamatori au fost reduse. Astfel pentru stații cu $P < 50\text{ W}$ se plătește acum 7.000 Yen față de 12.000 cât a fost până în prezent, iar pentru stații cu $P > 50\text{ W}$ se va plăti 10.000 Yen față de 21.000 Yen cât a fost până în prezent.

* Alte noutăți din Japonia.

Din totalul radioamatorilor JA 91,7% sunt bărbați și numai 8,3% sunt persoane de sex feminin.

Referitor la vîrstă: 2% au mai puțin de 15 ani; 4% au între 16 și 19 ani; 16% au 20 - 29 ani; 29% au 30 - 39 ani; 25% au 40 - 49 ani; 12% au 50-59 ani și numai 6% au peste 60 de ani. Se poate aprecia că radioamatorii JA sunt "tineri".

29% dintre ei lucrează în benzile de HF; 63% în benzile V/UHF și numai 8% activează de regulă în benzile U/SHF.

In perioada 7 - 22 februarie 1998, la Nagano se vor desfășura Jocurile Olimpice de iarnă. Cu această ocazie va fi QRV stația specială 8N0WOG.

JARL poate fi contactat și la <http://www.jarl.or.jp>

* După cum probabil se cunoaște Secretarul IARU Region 1, John Allaway - G3FKM are în ultima vreme probleme cu sănătatea. Pentru a putea pregăti lucrările Conferinței Generale ce va avea loc în 1999 în Norvegia, Comitetul Executiv a hotărât crearea postului de "Co-Secretary", post în care a fost investit G3GVV - Tim Huges.

Îi dorim multă sănătate și însănătosire grabnică lui G3FKM și-i mulțumim pentru sprijinul pe care l-a acordat în permanență federației noastre.

* REPARTIZAREA RAIOANELOR DIN REPUBLICA MOLDOVA PE DISTRICTE RADIO

- ER1 Chisnău, Nisporeni, Străseni, Criuleni, Dubăsari, Hîncești, Ialoveni, Călărași, Orhei
- ER2 Tiraspol, Bender, Anenii Noi, Grigoriopol, Slobozia, Stefan Vodă, Căușeni, Cimișlia
- ER3 Bălți, Glodeni, Florești, Râbnița, Fălești, Sângerei, Telenesti, Rezina, Ungheni
- ER4 Brăila, Ocnita, Soroca, Edineț, Dondușeni, Răscani, Drochia, Camenca, Soldănești
- ER5 Cahul, Ceadă Lunga, Tărăcilă, Comrat, Basarabeasca, Vulcăneni, Cantemir, Liova
- *FRR oferă stații RTP pentru banda de 50 MHz.
- *YO7AQF - Gusti - tel. 048/622.233 oferă tuburi 6833 (echivalent 6146).

YODXCLUB

I. Membri noi (completare la lista publicata in revista Radiocomunicatii si Radioamatorism Nr.1 / 1997).

254 Craioveanu Gheorghe YO7NE din Ramnicu Valcea ;
255 Iancu Mircea Florian YO5CUU din Oradea ;
256 Clubul copiilor si elevilor din Lugoj YO2KHK ;
257 Mihaela Eugen YO4AYE din Galati ;
258 Paisa Gheorghe YO8WW din Savinescu ;
259 Irimie Jacob YO5BEU din Bistrita.

II. CLASAMENTELE MEMBRILOR la 15 dec. 1997

c/ Tari confirmate in unde ultrascurte.

144 MHz

144 MHz			
1	Y02IS	61	-
2	3JW	48	-
3	7VS	43	-
4	5BLA	41	37
5	5AVN	40	-
6	4AUL	39	-
7	2AVM	32	-
8	5TE	31	-
-	5TP	31	-
10	7CKQ	30	-
11	6AXM	29	44
12	2BBT	27	-
-	3AID	27	-
-	5AUV	27	-
15	5YJ	25	48
16	3DMU	23	-
-	5CFI	23	-
18	3JJ	22	-
-	5LH	22	-
-	7CJI	22	-
21	3AVE	20	54
-	3BTC	20	-
23	5BEU	19	-
24	6BCW	18	
-	8BSE	18	432 MHz
26	5CXFM	17	1 YO2IS
-	7CGS	17	2 5BLA
-	7NE	17	- 5TE
29	5BJW	16	- 5TP
-	6KNY	16	5 5AVN
31	4ATW	15	- 6AXM
32	2ADQ	14	7 5BHW
-	2DM	14	- 5NZ

Bava-Spira 24 noiembrie 19997

- sau ce poate păti un "fraier"

Scriu acest articol pentru că sunt sigur că mulți radioamatori vor să cunoscă astfel de antenă și ar fi am "experiența" necesară în domeniu.

In primul rand se ia legatura cu YO8ROO - Dan, care lucreaza la AERO STAR si li se va comunica saptul ca fabrica nu expediaza antene contra remburs, ci numai cumparate si platite anticipat.

Dacă ai "noroc" cum am avut eu, YO8ROO acceptă să-ți trimită antenele prin postă, evident după ce ai expediat contravaloarea lor, plus taxa de expediere. Vorbesc la plural intrucât eu am comandat două bucăți, una pentru mine și alta pentru un amic, care nu dorește neapărat să apară în acest articol.

Pe urmă lucrurile devin foarte simple. Antenele nu mai sosesc pe postă.

Obligatoriu, trebuie date cel puțin două telefoane pe săptămână, unul luna că YO8ROO îți promite solemn că le va expedia în cursul săptămânii și altul, vinerea pentru a afla că nu le-a expediat!

Ciclul se repetă săptămânal, cu multă răbdare și calm.

Dacă sunteți "ghinioniști" s-ar putea să trebuiască să daiți „mai multe telefoane săptămânal, căci nicăieri nu scrie că este obligatoriu să-ți săsiște pe YO8RQO la telefon.

a/ Tari active si foste active, confirmate in unde scurte

1	3AC	354	38	2ARV	266	75	5AUV	198
2	3JW	345	39	8BSE	264	76	5QAW	197
3	8CF	344	40	2IS	256	77	2GZ	195
4	3APJ	342	41	6KBM	254	78	3JJ	192
5	2BB	333	42	6AWR	252	79	6AVB	191
6	2BM	332	43	5ALI	251	-	6UO	191
7	3CV	330	-	9HH	251	81	4NF	189
8	5BR	320	45	4CBT	250	82	7CGS	186
9	3CD	316	46	6AJF	246	83	9WL	185
10	3FU	315	47	2CMI	244	84	8RL	184
-	3RX	315	-	3YZ	244	85	5BFJ	181
-	6DDF	315	49	7BGA	242	86	5AFJ	180
13	8FZ	309	50	9HP	239	87	3RK	178
14	8OK	307	51	3ZP	238	88	8QH	176
15	9CN	301	52	4JQ	233	89	9BGV	170
16	5AVN	300	53	4ATW	232	90	3LX	167
17	3KWJ	299	54	4DCF	230	-	8KAN	167
18	5YJ	297	55	7ARZ	227	92	5QT	165
19	6MZ	296	56	6ADM	225	-	8ROO	165
20	6LV	295	-	8FR	225	94	4BEW	164
21	7LCB	292	58	5LU	224	-	5AY	164
22	3DCO	290	59	3RD	223	96	3KAA	162
23	4WO	289	60	7APA	222	-	4ASG	162
24	2BS	286	-	8MH	222	-	6XA	162
25	3YC	281	62	6EX	221	-	8AI	162
26	2AOB	280	63	3BWK	219	-	8WW	162
-	2BEH	280	64	7CKQ	212	101	4RDN	160
-	2DFA	280	65	6OBH	206	-	8CRU	160
-	2DHI	280	66	5BBO	205	103	4UQ	159
-	2QY	280	67	4AYE	203	104	9YE	158
-	6AHL	280	68	2BV	201	105	5KAD	154
32	8OU	279	-	2DDN	201	106	6KAF	153
33	8ATT	275	70	3CZ	200	107	5KAU	152
34	3NL	274	-	4BEX	200	108	9AGI	151
35	6EZ	272	-	4KCA	200	109	2BL	150
36	3ABL	268	73	5AVP	199	110	6MD	150
-	3AIS	268	-	5CUU	199			
b / Clasamentul de onoare in unde scurte. (Minimum 300 de tari active)								
1	YO3AC	327	2	3JW	327	3	3APJ	325
4	2BM	319	5	8CF	316	6	3CV	314

Intercom VO3DCO

OPINION

“CUM SE CUMPĂRĂ O ANTENĂ MODEL 14AVQ”

De ghinion de nesans!

Să nu faceti greșală să apelați la un prieten care se deplasează la AEROSTAR să vă aducă antenele, pentru că YO8ROO, din considerente umanitare, nu vrea să încarcă cu bagaje suplimentare pe amicul său și însăși să asigure că totul este OK și antenele sunt ca și expediate!

Cum după două luni, cum este cazul meu, îți dai seama că banii cheltuiți pe telefoane îl puteai oferi unui taximetrist, cu care puteai face o excursie minunată la Bacău, luai... antenele și mai vedea și frumusetele patriei.

Aventura mea se termină aici, dumă aceste două luni de așteptare.

Nu mă incumet mai mult, căci ar însemna să "atac" bani puși deosebit de nerușorii noștri transceiver. La ce-ai mai folosi antena?

Dacă totuși există cineva, care are nervii tari și care dorește să continue această "adventură", cu condiția evident de a respecta ritmul telefoanelor pe care le dau eu, cu mare plăcere îi transfer titlul de proprietate asupra antenelor, cu singura rugămintă de-a mă anunța și pe mine când am intrat în posesia lor. Eu mă declar **înfrânt**, dar doresc mult succes, unor posibili... "adventurieri" 73 și multăvoie bună tuturor celor care au avut răbdarea de a căti acest "umil" articol cu pătaniile unui "fraier".

YO5AXB Mircea Boghi

CALENDAR COMPETITIONAL - 1998

A. Competiții organizate de FRR

1. Campionatele Nationale de Unde Scurte 3,5 Mhz
  - I. radiotelefrafie: 02 si 09 martie 15-17 UTC;
  - II. radiotelefonie: 05 si 12 oct. 14-16 UTC,
2. Campionatul International de Unde Scurte al Romaniei YO DX HF CW si SSB
  - 02 august : 00-20 UTC.
3. Campionatele Nationale de Unde Ultrascurte
  - 144 Mhz CW, SSB, FM (YO-FIF): 15 august si 16 august UTC
  - 432 MHz CW, SSB, FM (YO-UIF - 432 MHz): 15 august si 16 august UTC
  - 1296 MHz CW, SSB, FM (YO - UIF - 1296 MHz) 15 august UTC si 16 august (N.red. Orele exacte de desfășurare se vor anunța de Comisia Centrală de UUS în trimp util).
4. Campionatul International de UUS al Romaniei YO - VHF/UHF
  - 144, 432, 1296 Mhz CW, SSB, FM: 04-05 iulie 14-14 UTC.
5. Campionatul European (IARU Region I) 50 MHz iulie 14 - 14 UTC
6. Campionatele Nationale de RGA 3,5 si 144 MHz
  - Bistrița 24 - 26 iulie.
7. Campionatele Internationale de Telegrafie Viteză (recepție și transmitere) ale României
  - etapa finală: 22-24 mai, București.
8. Campionatul National de Creătire Tehnică și SIMPO YO: Bistrița 21-23 august.
9. Cupa României la RGA (3,5 si 144 Mhz):
  - Craiova 20-21 iunie.
10. Cupa României la Telegrafie viteză Tabăra Elevilor organizată de Min. Invățământului.
11. Cupa "1 Decembrie" 1 decembrie 14-16 UTC CW și SSB.

B. Competiții organizate în colaborare cu Comisile Județe sau alte instituții

1. Concursul LA MULTI ANI YO (grup privat) 3,5 Mhz SSB
  - 02 ian. 14-15 si 15-16 UTC.
2. Concursul PODUL INALT (RCJ Vâslui) 3,5 Mhz SSB
  - 10 ian. 15-17 UTC
3. Concursul CUPA CARAŞULUI (RCJ Caras-Severin) 3,5 Mhz CW si SSB
  - 02 febr. 15-16 si 16-17 UTC.
4. Concursul CUPA MOLDOVEI (RCJ Bacău) 3,5 CW si SSB
  - 16 febr. 15-17 UTC.
5. Concursurile MEMORIAL DR. SAVOPOL (RCJ Dolj)
  - 1,8 Mhz CW si SSB 06 martie 21-22 UTC.
  - 3,5 Mhz RTTY 07 martie 05-06 si 06-07 UTC.
6. Concursul BUCURESTII (RCM Bucuresti) 3,5 Mhz CW si SSB
  - 16 martie 15-16 si 16-17 UTC.
7. Concursul Buflinilor Române ; 3,5 MHz CW, SSB
  - 21 martie 22-23; 23-24 UTC
8. Concursul TROFEUL CARPATI (RCJ Brasov) 3,5 Mhz CW si SSB
  - 06 aprilie 15-16 si 16-17 UTC.
9. Concursul CUPA ELEVILOR (Palatul Copiilor Reșița)
  - 3,5 Mhz CW si SSB 13 aprilie 15-16 si 16-17 UTC.
10. Simpozionul Național : Radioamatorism, Retele Naționale de Urgență și Protecția Civilă
  - Pitești 24-26 aprilie FRR, RCJ Argeș și Inspectoratul pentru Protecție Civilă Argeș.

CUPA DACIA - Unde Scurte

A. CW

1. YO8KDM	Asociația rad. Săvinești	6.552
2. YO4SI	Mircea Rucăreanu	6.068
3. YO4BBH	Dumitru Lesovici	5.928
4. YO5BTZ	David Moldovan	5.760
5. YO9AGI	Mircea Bădoi	5.740
6. YO2LLG	Emma Orza	5.740
7. YO3KWF	Scoala 175 București	4.900
8. YO6KNY	A.S. KSE Tg. SECuiesc	4.080
9. YO2AQB	Adrian Kelem	3.260
10. YOSOHO	Erdic Cristian	3.260
11 stații		

B. SSB

1. YO7KFA/P	RCJ Arges
2. YO2DFA	Ovidiu Orza
3. YO7KFC/P	AS Muscelul ARO
4. YO8WW	Gh. Paissa
5. YO2LHD	Iacob Marius
6. YO9FL	Chirulescu Anton
7. YO2QY	Mihai Zamoniță
8. YO9KPP	Club Elevilor Pucioasa
9. YO3KSB	Club Elevi Sect. I Buc.
10. YO3GOD	Florin Dincă
21 stații	

C. CW + SSB

1. YO8KOS	AEROSTAR Bacău	22.230
2. YO8DHC	Smocot Georgel	21.034
3. YO9KXF	Club Copii Giurgiu	20.080
4. YO7BUT	Rafael Ciolan	19.912
5. YO8BPK	Rusu Dănuț Mihai	19.867
6. YO2ARV	Szabo Francisc	19.688
7. YO6BHN	Bartok Jozsef	19.352
8. YO3BWZ	Stoica Ilie	15.112
9. YO6AVB	Grigore Eduard	12.820
10. YO7LHA	Năstase Marcel	12.770
15 stații		
Log. control: YO3JW, 8SHC, 9GNC, 9IAB		
Arbitru: YO7FO		

PAGINI DE ISTORIE

CONCILIUL NATIONAL PENTRU EDUCATIE FIZICA SI SPORT

FEDERATIA ROMANA DE RADIOAMATORISM

Prin prezenta vă facem cunoscut următoarele:

1. Biroul CNEFS prin hotărirea nr.422 din 30 august 1967 a aprobat schimbarea denumirii CCSR la aceea de FEDERATIA ROMANA DE RADIOAMATORISM.

Conform prevederilor hotăririi, veți lua și dvs. măsuri pentru aducerea la cunoștință a acestei hotăriri tuturor celor interesați.

2. In ziua de 10 august 1967 a avut loc prima sedință largită de lucru a Biroului federal la care au participat și alți membri ai Comitetului federal (din orașul București).

In cadrul ședinței au fost stabilite comisiile și colegiile centrale precum și președinții acestora.

In scopul informării dvs., vă trimitem anexat planul de măsuri adoptat, care a fost supus discuției in cadrul Conferinței federației din 29.07.67 și care a fost îmbunătățit cu noile propuneri.

3. Pentru informarea dvs. asupra modului îndeplinirii sarcinilor de către Biroul federal cit și pentru a putea primi un sprijin concret din partea dvs., vă trimitem spre studiu următoarele documente:

- planul de măsuri al FRR.
- planul de muncă al Biroului federal.
- planul de ședințe al Biroului federal.
- propunerile privind comisiile și colegiile centrale și președinții acestora.
- proiectul planului calendar pe anul 1968.

Documentele au fost trimise și Comisiei regionale de radioamatorism, spre documentare și studiu. Vă revine sarcina de a mobiliza comisia dvs. împreună cu președintele și secretarul acesteia spre a fi supuse discuției și a duce la îndeplinire sarcinile stabilite care li revin, la termenele inscrise.

Considerăm că trimițând aceste documente de lucru și planificare, acordăm comisiei regionale un important sprijin în întocmirea acestor documente ca și în organizarea activității ei în mod corespunzător, aducind astfel o contribuție activă la realizarea tuturor obiectivelor stabilite pentru acest an.

Tinind seama de termenele stabilite in documentele mai sus citate și față de care suntem ferm angajați, vă rugăm ca și propunerile sau sugestiile dvs. sau ale comisiei, să fie făcute în timp util pentru a putea fi luate în considerare, de către comisiile și colegiile centrale în elaborarea documentelor ce le revin.

Tinem să precizăm că toate proiectele de regulamente și alte documente de interes general vor fi supuse avizării dvs. și a comisiilor regionale, vă asigurăm de efortul colectiv al Biroului federal în îndeplinirea sarcinilor ce li revin.

CONCILIUL NATIONAL PENTRU EDUCATIE FIZICA SI SPORT

FEDERATIA ROMANA DE RADIOAMATORISM

PLAN DE MASURI

Avind în vedere prevederile Rezoluției Conferinței pe țară a miscării sportive, în scopul îmbunătățirii permanente a activității Federației Române de Radioamatorism, Comitetul federal va lua următoarele măsuri:

1. In baza prevederilor Statutului model al federațiilor, Biroul federal va întocmi Regulamentul de organizare și funcționare a federăției.

Acesta va fi aprobat numai după prealabilă consultare a membrilor Comitetului federal.

Termen: 1 septembrie 1967.

2. Biroul federal va organiza comisiile și colegiile centrale stabilite prin Statut și Regulament.

Termen: 15 august 1967.

3. In baza sarcinilor reieșite din Conferința federăției, precum și a celor ce decurg din executarea calendarului competițional, se vor întocmi:

- planul de muncă al biroului federal, termen 1 septembrie;
- planurile de muncă ale comisiilor și colegiilor centrale, termen 10 septembrie 1967.

4. Biroul federal va convoca în prima decadă a lunii decembrie 1967 Comitetul federal. Va fi analizată activitatea Biroului federal și se va stabili modul îndeplinirii sarcinilor pe anul 1968.

5. In cadrul ședințelor sale lunare, Biroul federal va analiza activitatea comisiilor regionale. In acest scop, va fi invitat pentru prezentarea

raportului cite unul din secretarii Comisiilor regionale de radioamatorism.

6. In scopul îmbunătățirii activității comisiilor regionale și a îndrumării lor, se va întări activitatea de control și îndrumare cu ajutorul activului salariat al radioclubului central.

Constatările vor fi prezentate Biroului federal pentru luarea măsurilor necesare.

7. Pentru o mai largă desfășurare a activității de formare a noilor radioamatori și pentru organizarea activității în raioane și comune, Biroul federal și comisiile regionale de radioamatorism vor extinde simțitor organizarea cursurilor cu plată și gratuită, precum și a cursurilor pentru instruirea instructorilor voluntari.

8. Se vor lua măsuri privind organizarea în anul 1968 a cursurilor pentru cei ce urmează a susține examene pentru atribuirea calificării de antrenor și arbitri, atât pe plan central cât și la nivelul comisiilor regionale.

Termen: 1 decembrie 1967.

9. Pentru o mai ratională organizare a activității din orașul și regiunea București, se vor lua măsuri pentru înființarea Comisiei orașului și a regiunii București.

Termen: 1 decembrie 1967.

10. Se vor lua măsuri pentru revizuirea unor prevederi ale actualelor regulamente de organizare și desfășurare a competițiilor republicane și internaționale, organizate de FRR, precum și a celui de clasificare sportivă a radioamatorilor.

Termen: 19 septembrie 1967.

11. Pentru îmbunătățirea activității de propagandă și de popularizare a activității radioamatorilor, pentru o mai competentă îndrumare tehnică și sportivă a cercurilor largi de tineri în special, Biroul federal va face propuneri concrete CNEFS privind apariția revistei "Radio".

Termen: 15 octombrie 1967.

12. In scopul unei documentări corespunzătoare, se vor lua măsuri pentru efectuarea abonamentelor la publicațiile din țară și din străinătate, atât pe plan central cât și regional.

Se vor efectua de asemenea abonamente la edituri pentru primirea tuturor lucrărilor de specialitate ce apar în țară, în scopul dotării corespunzătoare a bibliotecilor tehnice din radiocluburi.

13. Biroul federal va înainta CNEFS propuneri privind reafilierea la Federatia Internațională IARU.

Termen: 10 octombrie 1967.

14. Comisiile regionale de radioamatorism vor face propuneri concrete privind activitatea de perspectivă pe următorii 3 ani.

Planul va cuprinde prevederi privind înființarea și extinderea activității într-un număr cât mai mare de localități (nominal).

Termen: 1 octombrie 1967.

15. Tinind seama de importanța organizării cursurilor de radioamator în scolile de toate gradele precum și în întreprinderi și instituții, Biroul federal va ține o strinsă legătură cu organele Ministerului Invățământului, ale Comitetului Central a Uniunii Tineretului Comunist și cu Uniunea Generală a Sindicatelor din România.

16. In scopul realizării unor performanțe de nivel european, în cadrul concursurilor internaționale (de unde scurte, ultrascurte, "vinătoare de vulpi" și telegrafie), comisiile regionale de radioamatorism vor stabili nominal pentru anul 1968:

- competițiile internaționale și republicane la care se va participa;
- sportivii participanți (nominal, pe concursuri).

Listele vor fi înaintate federăției pînă la 1 octombrie 1967, care va stabili lista definitivă și va dispune dotarea tehnică cu prioritate a sportivilor cu aparatura corespunzătoare și pe măsura posibilităților.

** 17. In scopul pregătirii la un înalt nivel tehnico-sportiv a participanților la campionatele republicane ca și la unele din competițiile internaționale, comisiile regionale de radioamatorism pe baza normativelor în vigoare ale CNEFS vor face prevederi bugetare corespunzătoare în scopul acordării sportivilor începînd din anul 1968, a programului redus, a indemnizației de efort și a scoaterii din producție. Prevederile se vor referi la elemente de perspectivă și sportivi fruntași și în raport cu specificul fiecărei competiții ("vinătoare de vulpi", telegrafie, UUS, etc.).

Termen: 1 octombrie 1967 (și la cererea bugetelor)

18. Pentru asigurarea tehnico-materială a activității pe măsura creșterii acesteia, ca și pentru realizarea unor fonduri suplimentare necesare extinderii activității competiționale, se vor lua măsuri pe plan central pentru

preluarea aparatelor și materialelor radio disponibile la întreprinderi și instituții, în conformitate cu prevederile Decretului nr. 135/1962 modificat prin Decretul nr. 3/1964.

19. Comisiile regionale vor extinde în viitor acțiunea de valorificare a materialelor, folosind în acest scop vitrine cu diferite sortimente de materiale ce se mai găsesc în magazie, precum și cu prețurile lor.

Termen: 15 septembrie 1967.

20. Se vor înainta CNEFS propunerii privind transmiterea în proprietate personală a radioamatorilor, la preturi corespunzătoare, a acelei aparaturi radio care nu face obiectul dotării unităților FRR (radiocluburi regionale, raionale, etc.). Propunerea se va referi la aparatura preluată de CNEFS conform prevederilor Decretului nr. 135/1962.

Termen: 10 octombrie 1967.

21. Biroul federal va face demersurile necesare pentru obținerea fondurilor necesare pentru investiții pentru dotarea atelierului Radioclubului central cu utilajele necesare, precum și a unor fonduri necesare importanță unor aparate de radiocomunicații corespunzătoare normelor tehnice în vigoare, pentru dotarea treptată a unităților.

22. Biroul federal ca și comisiile regionale de radioamatorism pe baza posibilităților preconizate, vor stabili cifrele privind planul de venituri și cheltuieli pe anul 1968.

Termen: 1 octombrie 1967.

PRESEDINTE SECRETAR GENERAL
ss. Ing. G. Balacei ss. I. Paolazzo

* planul va preciza pentru fiecare localitate, felul activității ce se desfășura, precum și un număr estimativ a noilor radioamatori ce vor activa;

** se va consulta Hotărârea nr. 125/1967 a CNEFS aflată la Consiliul regional, hotărire care aproba "Regulamentul cu privire la unele măsuri în vederea pregătirii și stimulării sportivilor, specialistilor și tehnicenilor sportivi" și a instrucțiunilor pentru aplicarea acestuia.

FEDERATIA ROMANA DE RADIOAMATORISM PROPUNERI

privind președinții comisiilor și colegilor centrale.

1. Colegiul central de antrenori	Teodor Ghicadie
2. Colegiul central de arbitri	Iosif Mihai
3. Comisia competițională de unde scurte și telegrafie	George Craiu
4. Comisia competițională de unde ultrascurte și "vinătoare de vulpi"	Dan Potop
5. Comisia de QSL-uri și diplome	Nicu Neacsu
6. Comisia tehnică	Ghe. Drăgulescu
7. Comisia de clasificare sportivă și transferări	Vasile Iliaș
8. Comisia de presă și propagandă	Liviu Macoveanu
9. Comisia financiară, materiale și baze sportive	Cezar Pavelescu
10. Comisia de disciplină	Ion Vidrascu
11. Comisia medicală	

Tov. vicepreședinti, vor coordona și răspunde de activitatea unor grupe de comisii și colegii după cum se propune:

Tov. Enciu Ghe.	1, 9, 10 (nr. din listă a comisiei).
Tov. Niculescu Victor	4, 6, 8
Tov. Petre Cezar	2, 3, 5, 7

FEDERATIA ROMANA DE RADIOAMATORISM

*PROIECT PLAN DE MUNCA

Al Biroului federal pe perioada septembrie-decembrie 1967

I. CALENDAR SPORTIV INTERN

a. Campionatul republican de unde scurte

- încheierea convenției	01.09. I.Paolazzo
- constituirea grupei de arbitri verificatori	05.09. I.Mihai, G.Craiu
- verificarea fișelor de concurs și întocmirea clasamentului oficial	15.09. I.Mihai
- tipărire și difuzarea rezultatelor, acordarea premiilor	20.09. I.Paolazzo
b. Campionat international de unde scurte al României	
- încheierea convenției	15.09. I.Paolazzo
- constituirea grupei de arbitri verificatori	20.09. I.Mihai, G.Craiu
- verificarea fișelor de concurs și întocmirea clasamentului oficial	15.10. I.Mihai
- tipărire și difuzarea rezultatelor, acordarea premiilor	25.10. I.Paolazzo

c. Campionat republican de telegrafie

- întocmirea radiogramelor de antrenament de transmis prin YO3KAA	15.09. G.Craiu
- organizarea locurilor de desfășurare a probelor de concurs	01.10. I.Mihai
- organizarea grupei de arbitri, a verificării radiogramelor	20.10. I.Mihai
- tipărire și difuzarea rezultatelor, acordarea premiilor	10.11. I.Paolazzo
d. Campionat republican de unde ultrascurte	
- organizarea corpului de arbitri	07.09. I.Mihai, D.Potop
- verificarea fișelor de concurs ale campionatului și ale concursului IARU	21.09. I.Mihai
- expedierea rezultatelor concursului IARU	30.09. I.Paolazzo
- tipărire și difuzarea rezultatelor campionatului, acordarea premiilor	30.09. I.Paolazzo
e. Cupa de iarnă	
- organizarea corpului de arbitri pe perioada concursului, pentru supravegherea desfășurării acestuia	01.12. G.Craiu, I.Mihai

II. CALENDAR SPORTIV EXTERN

a. difuzarea către radiocluburi a competițiilor din trimestru IV-1967	15.09. G.Craiu
b. întocmirea și difuzarea regulamentei competițiilor internaționale pe anul 1968 de US și UUS	30.09. D.Potop
c. întocmirea scrisorilor și a protocolului pentru concursul internațional de "vinătoare de vulpi" organizat de RSR cu participarea a 4 țări străine	30.10. I.Mihai

III. PROBLEME DE STUDIU SI DOCUMENTARE

a. întocmirea calendarului competițional intern și internațional 1968	01.09. Pres.Com. I.Paolazzo
b. stabilirea amendamentelor la actualul regulațament de concurs de:	
- unde scurte și telegrafie	13.09. G.Craiu
- unde ultrascurte și "VV"	13.09. D.Potop
c. stabilirea amendamentelor la actualul regulațament de clasificare sportivă	13.09. V.Ilias
d. întocmirea și prezentarea materialului privind aparitia revistei "Radio"	10.10. L.Macoveanu
e. întocmirea și prezentarea materialului privind reafilierea la IARU	10.10. I.Paolazzo

IV. PROBLEME PRIVIND PREGATIREA CADRELOR

a. pregătirea programelor ptr. organizarea cursurilor și a examenelor de calificare a arbitrilor și antrenorilor	25.11. I.Mihai
b. întocmirea regulațimentului pentru exercitarea funcției de antrenor și arbitru radioamator	25.11. I.Mihai

V. PROBLEME ORGANIZATORICE SI ADMINISTRATIVE

a. întocmirea proiectului de buget la calendarul competițional	13.09. Pres.Com. I.Paolazzo
b. întocmirea proiectului de buget finanțiar aprovisionare, tipărituri, etc.	13.09. C.Pavelescu I.Paolazzo
c. întocmirea planului de perspectivă pe anii 1967-1970 pe baza propunerilor comisiilor regionale	10.10. T.Ghicadie C.Pavelescu
d. întocmirea propunerilor către CNEFS ptr. valorificarea unor materiale și transmiterii în proprietate	
a. unor apărate	10.10. I.Paolazzo
e. efectuarea controlului și îndrumării comisiilor regionale de radioamatorism:	
- 2 regiuni	25.09. I.Paolazzo
- 3 regiuni	16.10. I.Paolazzo

f. pregătirea sedintei Comitetului federal 13-14.12. I.Paolazzo

* prezentul proiect va fi supus discuției Biroului federal, fiind întocmit pe baza sarcinilor ce decurg din planul de măsuri al FRR. De asemenea fiecare comisie și colegiu central îl va completa cu problemele specifice de amânat.

YO3APG

* YO5PGI - Maximilian - tel. 064/167.155 oferă convenabil, o gamă foarte largă de componente electronice. Printre acestea numeroase tranzistoare MOS FET și bipolare de putere.

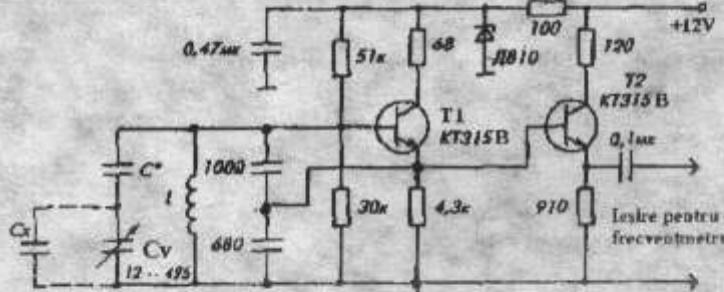
* YO5BKD - Tibi - pune la dispoziția celor interesati diferite componente electronice (cristale, tranzistoare, filtre, mixere etc).

* YO8RAG - Gil cauș Manualul de utilizare pentru FT 530. Tel. 030/46.40.42

REVISTA REVISTELOR

a. Alegerea condensatoarelor filtrelor cu cuarț

La realizarea filtrelor cu cuarț este necesară selectarea condensatoarelor cu o precizie de +/- 1%. Se poate lucra și cu o precizie mai mică (+/- 5%) dar atunci se înrăuțășesc parametrii filtrelor realizate. Este vorba de neuniformitatea în banda de trecere, coeficientul de

dreptunghiularitate etc. Dar nu toți radioamatorii dispun decapacimetre digitale de precizie, iar capacimetrele analogice confectionate de amatori nu pot asigura o precizie de măsură de +/- 1%.

Propunem deci, o metodă simplă de selecționare a condensatoarelor, folosind principiul substituției. Este necesar un condensator standard (cu aer) de capacitate 10 - 495 pF (dintr-un receptor obișnuit), un frecvențmetru cu precizie mai bună de 1 kHz și un generator de IF cu frecvență de 1-5 MHz.

Intrucât condensatorul variabil are o cursă de 1800, se poate sconta pe o precizie de: $(495 - 10) / 1800 = 2,7 \text{ pF}/\text{o}$.

Dacă se utilizează un vernier, de exemplu cu un raport de demultiplicare de 1:40, precizia de citire va crește la: 0,14 pF/o.

Se confectionează din carton tare o scală gradată în unități de capacitate. Citirea se va face cu ajutorul unui ac indicator fixat pe axul condensatorului. Înțând cont și de raportul de demultiplicare se obțin precizii de citire de 1 - 1,3 pF. Se va folosi pentru etalonare un capacimetru industrial. Se confectionează oscilatorul de RF arătat în figură și se regleză L și C* astfel ca frecvența de oscilație să fie 3 MHz. Cv va fi în poziția Cmax.

Se conectează apoi în paralel capacitatea necunoscută Cx. Frecvența de oscilație se va măsura. Se reduce CV până avem aceeași frecvență, iar pe scara gradată citim valoarea lui Cx.

Radio Amator nr. 5/97

Pagina realizată de Stefan Ianciu

S.C. AVERTIZOR GRUP SRL (str. Moș Ion Roșu nr 1, Bloc 11F, Ap. 2, Ploiești, tel. 044/137.271, 044/260.976, 01/637.78.31, fax 044/261451) execută lucrări de montaj, P.I.F și service la instalații de automatizări și telecomunicații

Activitatea firmei se execută cu personal angajat, bine pregătit profesional și cu o bogată experiență în acest domeniu. Muzeul Militar Central București, Laminorul Focșani, Arhivele Naționale București și Direcțiile Județene ale acestora, numeroase sedii de bănci, sunt numai câteva din lucrările la care angajații societății noastre au participat.

În anul 1997, gruba Service a S.C. AVERTIZOR a avut în derulare contracte de 320 milioane lei. Pentru execuția lucrării în domeniul pazei, prevenirii incendiilor și efractiei, S.C. AVERTIZOR GRUP este în posesia avizelor necesare:

- Autorizația nr. 210/T/1997 eliberată de Direcția Poliției de Ordine Publică;

- Autorizația CNCAN nr. AI 170/1996 pentru activități în domeniul nuclear.

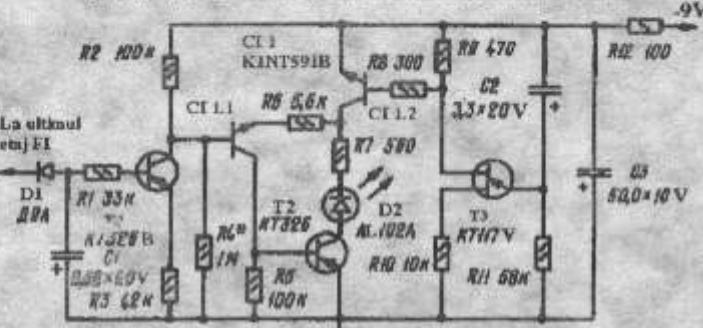
Mentionăm că în baza autorizației CNCAN, angajații societății au dreptul să execute lucrări de întreținere la instalații care au în componentă, detectori de fum de tip D.I.C.I. (Detectori de Incendiu cu Cameră de Ionizare).

Grupa Service a societății, dispune de un laborator mobil, dotat corespunzător pentru intervenții.

Director George Alexe

N.red. AVERTIZOR GRUP SRL este una din firmele care au sprijinit numeroase activități ale radioamatorilor prahoveni.

b. Indicator de acord cu consum redus

Indicatorul cu diodă electroluminiscentă (LED) prezentat în Fig.2, se caracterizează printr-un consum extrem de mic (cca 0,6 mA în lipsa semnalului și cca 1 mA în cazul unui acord precis) și este destinat radioreceptoarelor portabile. Consumul redus arătat se obține alimentând LED-ul în impulsuri, cu o tensiune generată de un TUJ (tranzistor unijonction). Cu valorile din schema durata impulsurilor este de cca 20 ms, iar frecvența de repetiție cca. 15 Hz. Aceste impulsuri comandă tranzistorul T4. Pentru ca LED-ul să lumineze este necesară însă prezența semnalului care va deschide T3. Reglând R4 se poate modifica intensitatea luminoasă. Se poate realiza și o aprindere slabă a LED-ului chiar în lipsa semnalului, dar care ar putea arăta că s-a conectat sursa de alimentare.

Radio nr. 9/82

c. Generator de impulsuri scurte

Generatorul prezentat în Fig.3, asigură la cele două ieșiri, impulsuri dreptunghiulare pozitive sau negative, având dure de cca 1 msecundă și fronturi foarte abrupte. Impulsurile pot servi la verificarea și reglarea montajelor cu circuite digitale.

Domeniul de frecvență (800

Hz - 100 kHz) este împărțit în trei subgame și anume: 800 - 5.000 Hz, 5 - 25 kHz și 25 - 100 kHz. Reglarea frecvenței se face cu R3. Montajul

funcționează cu tensiuni de alimentare cuprinse între 3 și 15 V, dar după etalonarea frecvenței tensiunea de alimentare trebuie să rămână constantă.

Se pot folosi orice fel de tranzistoare n-p-n și p-n-p cu siliciu. Ex. KT315,

BC 107 și KT 352, BC 177.

Radio nr. 1/1977

PRIMA RADIOAMATOARE DE EMISIE ȘI RECEPȚIE PE US DIN ROMÂNIA

Astăzi în România sunt peste 100 de radioamatori de emisie și receptie ce lucrează în unde scurte și ultrashcurte. Numărul lor este destul de mare. Nu numai atât, dar toate activează sub protecția legii, au indicative și licențe proprii. Astăzi nu se face nici o discriminare între bărbați și femei. Este suficient să treci probele de examen, să cunoști regulamentele, regulile de trafic și să poți recepta și transmite semnale Morse la o viteză de cca 40 semne/min.

Până în 1938 România nu a avut o Lege a radioamatorilor de emisie pe unde scurte, deși până la acea dată erau destui radioamatori în eter.

Toți erau clandestini. Unii dintre ei au apărut în eter încă din 1926, iar alii de frică lucrau fără antenă și cu puteri de cca 1 W, nărmindu-se la QSO-urile locale.

Legea Radiofoniei din 1928 interzicea orice fel de emisie, pentru a nu permite folosirea emisiunilor radio de către spioni. Legea prevedea pedopse destul de mari pentru cine încălcă prevederile ei.

Cu toate oprelistile acestei legi, amatorii au apărut în eter și desii din ei au fost trimiși în fața tribunalelor militare, numărul lor a crescut an de an. Amatorii de radio emisie și receptie pe unde scurte dintr-un an - 1926 - 1938, fac parte din generația eroică a doctorului Alexandru Savopol, președintele Radioclubului Craiova, primul club de acest gen din România.

Printre radioamatorii de emisie receptie din Craiova acelora ani, a activat în sonie și o femeie. Este vorba de Constanța Băjenescu, care a folosit indicativul YL CV5B1. A realizat QSO-uri cu diferiți amatori din țările europene și africane. A ieșit în eter între anii: 1931 - 1933. A fost membră a Radioclubului Craiova.

A folosit indicativul soțului său pentru a nu intra în discuția celor care nu admiteau ca femeile să aibă drepturi egale cu ale soților lor.

Din fotografii și QSL-urile primite nu a amintit rămas decât o fotografie a lui Marcel Pecot, căpitan de cursă lungă din Marsilia și o scrisoare.

Băjenescu I. YRSBI

VALEA CĂLUGĂREASCĂ

Sămbătă 6 decembrie, o dată cu Mos Nicolae, la Valea Călugărească, nu departe de Ploiești, au sosit și o mulțime de radioamatori de toate vîrstele. 22 de copii de la cercurile de electronică și radio din Cluburile elevilor de la: Câmpina, Comarnic, Ploiești, Mizil, Slănic și evident Valea Călugărească, s-au prezentat cu scule și instrumente de măsură pentru a participa la Concursul de Electronică. Jurul format din profesori conducători, ajutați de YO9IF - Lucian Băleanu, YO3JT - Marian Ioniță și YO7LLA - George Merfu au stabilit întrebările teoretice, au pus note și au împărțit kit-urile ce trebuiau montate. În principal a fost vorba de realizarea unui amplificator de 10 W, folosind circuitul integrat TDA 2003. Este vorba de fapt de un kit realizat și comercializat de Conex Electronic S.R.L. din București (Str. Maica Domnului 48, Sector 2, Tel. 01/240.22.06, Fax. 01/312.89.79).

Intrucât acest montaj prezintă interes și pentru alii radioamatori constructori, prezentăm în această revistă pe scurt, principalele sale caracteristici electrice, schema electrică, precum și desenele de cablaj și implantare.

La categoria 12 - 14 ani, cei mai buni au fost elevii:

1. Bucur Răzvan	- Comarnic
2. Ichim Cristi	- Slănic
3-4. Dan Emil	- Mizil
3-4. Vlad Alexandru	- Mizil

La categoria < 12 ani, clasamentul a fost și mai strâns, pe primele 3 locuri situându-se următorii:

1. Ciocoiu Silviu	- Câmpina
2. Chiruță Stefan	- Valea Călugărească
3-5 Cazacu Daniel	- Valea Călugărească
3-5 Papainog Cristian	- Valea Călugărească
3-5 Anca Constantin	- Câmpina

Acestia, împreună de fapt și cu ceilalți, au primit din partea FRR și a organizatorilor diferite premii simbolice: 4 ceasuri de mână, cărți editate de TEORA, cataloge și culegeri de scheme electronice, reviste Radiocomunicații și Radioamatorism, felicitări de anul nou, pliante etc. Toate montajele au rămas la copii.

Pentru fiecare club participant FRR și RONEL Ploiești au acordat premii constând din componente și subansambluri electronice.

In continuare copii au servit masa, au făcut poze și filme video. S-au imprietenit și au în permanență să-l lucrat și la stația colectivă YO9KVV, stație care a fost pentru moment "dotată" și cu transceiverul și liniarul adus de colegii de la Câmpina.

Pentru a asista la concurs au venit și câțiva copii de la București și Pucioasa.

În alte săli sau întâlnit aproape 100 de radioamatori care au vorbit despre activitatea proprie, precum și despre participarea la competițiile de US și UUS de anul acesta și de anul vîtor.

Astfel, gazdele reprezentate de YO9FNR - Aurel și YO9FNS - Andrei (directorul școlii din Valea Călugărească), au prezentat câteva din eforturile pe care le-au întreprins începând cu anul 1979, pentru a realiza radioclubul, pentru a-l dota cu mobilier, cu stație - A412, cu o antenă Delta Loop (a cărui cablu coaxial de coborâre este destul de des "împrumutat" de vecinii din zonă).

Andrei a venit în localitate cu 25 de ani în urmă și crede că nu va mai pleca de aici. El fiind specializat mai mult pe construcții metalice și industriale, s-a completat în mod fericit cu Aurel, care e specializat în radiocomunicații, electronică și informatică. Scoala are nevoie de câteva calculatoare moderne, HC -ul achiziționat cu ani în urmă fiind complet depășit.

Dintre elevi s-a remarcat Stefania - YO9GJY, prezentă acum la toate competițiile de US. Pentru UUS nu este în prezent dotare. Se ține legătura cu radioamatorii din YO9, YO3, YO6 și YO7 doar pe repeitoarele din apropiere. Ceva posibilități de concurs ar fi, intrucât în localitate se află un deal de cca 465 m, cu deschideri bune în toate direcțiile. Inspectoratul Scolar Ploiești a sprijinit scoala, chiar recent au primit un TV color și un Video, aparat care ne-au servit și nouă să redăm filmul expediției VK0IR, film tradus de curând de domnisoara Dincă Azaleea - YO3AZA. Filmul să a bucurat de un deosebit succes și câteva copii se vor face pentru radioamatorii din Câmpina și Valea Călugărească. Mulțumiri încă odată lui Morel - 4X1AD cel care a trimis în YO caseta cu povestea acestei

extraordinare expediții.

Spre sfârșit am vizionat și propriul film făcut cu ocazia acestei întâlniri. Fragmente din acesta se vor prezenta pe Antena 1 și în emisiunile posturilor locale din Ploiești.

Revenind la simpozion trebuie remarcate intervențiile lui Nae Ghe - YO9CWZ, șeful Radioclubului din Buzău. Acestea ne-au povestit despre activitățile radioclubului Județean Buzău, despre diplomele pe care le elibereză, despre participarea la competiții precum și despre modul în care au reușit să se unească, pentru a instala pe dealul Istrita un repetor vocal, repetor folosit intens și de prahoveni.

Lucruri interesante au reactualat apoi: YO9AGI - prof. Mircea Bădoi din Pucioasa și Ioan Grintescu - inspector la Inspectoratul Scolar Ploiești. Cu domnia sa am avut un șir lung de discuții, în urma căror am convenit să căutăm întărirea legăturilor directe dintre federația noastră și Inspectoratul Scolar Prahova. Sperăm ca în vara viitoare, împreună să organizăm o tabără pentru elevii radioamatori și electroniști din județul Prahova.

De asemenea - YO3LX - Lulu, YO3ABI - Traian, YO3FN - Ilie, YO9FLE - Bebe, ne-au povestit despre activitatea lor de radioamatorism.

Toți participanții s-au prezentat apoi pe scurt expunându-și opiniiile privind traficul pe repeitoare, care trebuie să fie concis - îndeosebi în cazurile în care alimentarea se face cu acumulatoare. Prioritate trebuie să aibă stațiile portabile și mobile. YO9IE - Vasile, YO9BMB - Tucu, YO9HH - Sandu, YO9AFT - Sax ne-au asigurat că până la anul nou la Radioclubul Județean va intra în teste un repetor vocal.

Concluzia tuturor este că trebuie să continuăm eforturile federației, a radiocluburilor județene și tuturor celor ce pot ajuta, pentru instalarea de noi noduri și repeitoare, precum și pentru întreținerea celor existente.

Printre stațiile care credem că vor apărea în competițiile de UUS cu aparatură competitivă credem că vor fi și: YO9GMI - Dorin și YO9GMH - Doru. Si Cornel - YO9CNR - promite că va încerca. Ei se vor adăuga astfel lui YO9KAH, YO9KPD, YO9HH, YO9HL, YO9GDJ, YO9CAD, YO9HP, YO9FTR, YO9AFT, YO4FRJ/P și a altor radioamatori prahoveni, prezenti de obicei în competițiile de UUS.

În vara viitoare vom încerca vârfurile din Munții Grohotișu și Baiului. Problema este lipsa de echipamente ce lucrează în SSB. Construcția de transvertere și echipamente proprii, este destul de dificilă. Lipsesc documentațiile, componente, dar mai ales banii.

Împreună cu YO3FGL - Andrei, prezint recent aparăruța carte "153 Montaje practice", o culegere de scheme destinate în special cercurilor de elevi care doresc să inițiază copii în domeniul electronicii. Lucrarea se vrea a fi o continuare a altor două lucrări apărute recent în aceeași editură TEORA și anume: "371 Scheme electronice" - autori: Andrei Ciontu - YO3FGL și Ilie Mihăiescu - YO3CO sau "301 Circuite Electronice" - traducerea unei cărți cu același titlu editată de Elektor Verlag GmbH din Germania în 1996.

Discutăm puțin în cadrul întâlnirii și despre o idee recentă a lui Pit, și anume aceea de a activa în cadrul concursurilor IOTA din insulele Sahalin - Marea Neagră.

Gazdele invită pe toți participanții la masă, precum și la căte un pahar cu tuică fiartă sau vin de Valea Călugărească, prilej cu care discuțiile continuă și mai mult aplomb. Sunt analizate antenele GP de 5/8 și realizate de ER1QN.

A fost o întâlnire interesantă, plăcută și utilă, care continuă seria de întâlniri zonale inițiată de FRR. Nu putem încheia fără a aminti și cățiva din sponsorii acestei activități. Este vorba de ICIM NOVA - reprezentată de YO9IE (bani pentru organizare și transport copii); RONEL - reprezentată de YO9BFP - Neelu Diaconu (premiu constând din componente electronice și 100.000 lei - cheltuieli de organizare); TEORA București (cărți pentru premii); POPESCU Național (alimente); FRR (obiecte, componente și publicații pentru premii, KIT-urile pentru concurs).

YO3APG

• Ofer TS-820S, VFO-820, TV - 502 (transverter pentru 144MHz), microfon Shure - 444 (pe masă), trei stații ppe 27MHz noi, "President", model "Johny", 4W out-A.M., prevăzute cu antenă și microfon la mână, mobile (12V), 3buc tranzistoare BLX-14. Cornel - YO8BOI, tel. 033/733377.

OFERTA ESTE VALABILĂ LA DATA APARIȚIEI!
PENTRU RELAȚII VĂ RUGAM TELEFONAT SAU FAX (01) 659.50.72
RADIO & COMMUNICATIONS & SUPPLY (RROS) SRL

OFERTĂ NOASTRĂ SPECIALĂ DE SĂRBĂTORI NUMAI PENTRU RADIOAMATORI

NEW MODELS

	Fără TVA
VX-1R DB, cu lith. ion bat. charger	\$ 340
FT-50R DB cu NiCd, charger	\$ 495
FT-51R DB, cu NiCd, charger	\$ 525
TH-79 DB, NiCd, charger	\$ 515
FT-10R/AO6, NiCd , charger	\$ 292
FT-811 430 MHz, cu NiCd, charger	\$ 312
FT-290 RII 2m "All Mode", cu Mic	\$ 495
FT-600 HF, cu Mic	\$ 1,175
FT-920 HF + 6m, cu Mic	\$ 2,100
FT-5100 DB mobil, cu Mic DTMF	\$ 515

SECOND HAND MODELS

FT-530 DB, NiCd, charger	\$ 399
FT-470 DB, NiCd, charger	\$ 355
TH-79 DB, NiCd, cherger	\$ 425
FT-415 2m NiCd, charger	\$ 275
TH-215AT 2m, NiCd, charger	\$ 199
TS-120S HF, cu Mic, power cable	\$ 490
FT-2400H 2m mobil, cu Mic DTMF	\$ 325

KIT from Ten Tec

#1210 2m Transverter 'All Mode"	\$ 175
#1208 6m Transverter 'All Mode"	\$ 125
#1201 Elec. desk Microphone	\$ 78
#1220 2m mobil FM, cu Mic	\$ 254
#1340 QRP 40m CW Transceiver	\$ 125

PALSTAR ANTENNA TUNERS

AT-300CN Cross Needle Meter 300W, dummy load.	\$ 155
AT-1500 1.5Kw roller inductor, cross needle	\$ 435
DL-1500 1.5Kw Dummy load with fan	\$ 70

TELE - HY GAIN ANTENNAS

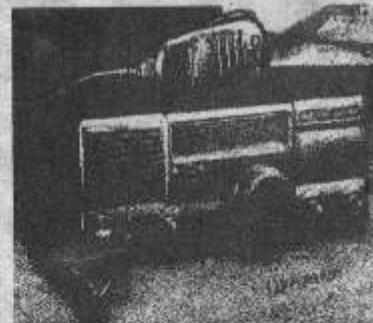
V2R 2m fixed antenna, Colinear	\$ 118
V4R 430MHz fixed antenna, Colinear	\$ 116

DISKETTES

10 pk.. Box 3.5" DSHD	\$ 3
50 pk. 3.5" DSHD	\$ 14

AT 300CN
AT 1500

YAESU
SYSTEM 600

CEL MAI MIC "Dual Band"
DIN LUME

We hope that we have offered you a wide range of products that you have enjoyed and we will be adding many new items in the next year. We wish to thank you for all your support and we hope to see you 1998!
 73's from Burt Scott, NOFYR

General Director

Merry Christmas! Happy New Year! La Multi Ani!

AGNOR High Tech - Value Added Reseller al firmei

Lucent Technologies

Bell Labs Innovations

realizeaza proiecte ingineresti pentru retele inteligente cablate structurale care permit transmisii AT&T voce/date /video si pentru retele wireless ca suport pentru transmisii date :

1. LUCENT SystiMax
Structuring Cabling, elemente pasive pentru retele Ethernet, TokenRing
2. LUCENT Lightworks
Fibra optica pentru structuri ATM, SDH
3. LUCENT SystiLAN
Elemente active pentru retele fast Ethernet, ATM, TokenRing
4. LUCENT WaveLAN
Solutii radio pentru transmisii de date punct-punct si punct-la-multipunct intre LAN-uri.

Yaesu VX1R - cel mai miniaturizat radiotelefon portabil din lume (125g), ultracompact, dual band - 400 \$

AGNOR High Tech - firma integrator de sisteme - este recunoscuta pentru promovarea noutatilor high-tech in proiecte radio/telefonie/calculatoare/video, realizate pentru beneficiarii sai :telefonie wireless ZETRON, YAESU, MOTOROLA, LUCENT, retele de calculatoare cu DTK, HP, CANON, EPSON, CALCOMP si soft Microsoft, Novell, Unix, Gupta, notebook-uri si pda-uri TOSHIBA, SIEMENS, COMPAQ, videoproiectoare MEDIUM

agent autorizat **dialog** - terminale GSM:Nokia,Ericsson,Philips,Motorola,Sony,Sagem,Bosch

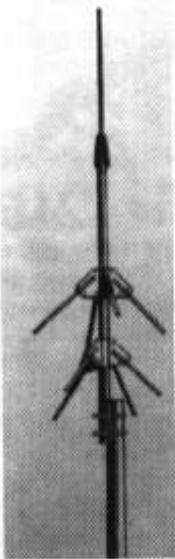
YAESU VX1R

Cel mai frumos cadou de Craciun

AGNOR High Tech - distribuitor autorizat YAESU proiecteaza si realizeaza sisteme de radiocomunicatii conform standardelor internationale recunoscute CCIR, ETSI - CEPT, ISO, MIL. Standardele militare pentru incercari mecanice (*US Military Spec Mil. 800*) sunt asimilate pentru majoritatea produselor YAESU, radio profesionale sau pentru radioamatori.

Produse reprezentative :

- echipamente profesionale, statii fixe / mobile, portabile pentru comunicatii terestre si navale
- repetoare, sisteme trunking pentru retele extinse si conectarea retelelor izolate
- sisteme de telefonie rurala cu accesare backbone public
- sisteme de securitate cu radiotelefoane portabile, transmisii de date prin radio, sisteme achizitii date - SCADA.

RCS

